

TIDNINGEN

DJURSKYDDET

MEMBERSTIDNING FÖR DJURSKYDDET SVERIGE • NUMMER 3/2017 • ÅRGÅNG 127

8 RÅD

Så hjälper du
djur vid krock

SÅ HJÄLPS ITALIENS HEMLÖSA KATTER

Följ med till Rom

SID 28

+

DJURFÖRSÖKEN AVVECKLAS I NEDERLÄNDERNA

SID 9

TEMA JAKT

Viltvård eller skoningslös jakt?

Varje år skjuts mer än en miljon vilda djur och fåglar i Sverige. Många anser att jakten är nödvändig. Men vem har makten över jakten? SIDAN 10

Hill's stöder djurhemmens viktiga arbete

Vår mission har i mer än 75 år varit att medverka till att berika och förlänga det speciella förhållandet mellan människor och deras husdjur.

Samtidigt brinner våra hjärtan också för hundar och katter som inte har en kärleksfull familj och ett trevligt hem. Därför stöder vi lokala djurhem och välgörenhetsorganisationer i hela världen. Genom att bland annat donera balanserat foder hjälper Hill's varje år till att rädda nästan en miljon hundar och katter världen över.

Genom att ge djuren precis den näring de behöver från den dag de kommer till djurhemmet ser vi till att deras hälsa är högsta prioritet. Och friska djur är lyckliga djur som snabbare hittar en ny familj!

Hill's är stolta över samarbetet med Djurskyddet Sverige. Samarbetet innebär att vi stöttar Djurskyddet Sverige centralt på olika sätt men också lokalt där vi bland annat tillhandahåller fritt foder till de ineliggande djuren på Djurskyddets djurhem.

Varumärken som ägs av Hill's Pet Nutrition, Inc. ©2017

Transforming Lives™

INNEHÅLL / 3.2017

Foto: iStockphoto

TEMA JAKT

10

Vem har makten att informera om jakten? Ingen äger de vilda djuren.

TIDNINGEN DJURSKYDDET

REDAKTÖR & ANSVARIG UTGIVARE
Katarina Hörlin

LAYOUT
Nevada Media

KORREKTURLÄSNING
Majk Michaelsdotter

BILDBEHANDLING
Nevada Media

ANNONSANSVARIG
d.a media
annons@da-media.se

OMSLAGSFOTO
iStockphoto

ISSN
1651-4505

TRYCK
Sörmlands Printing Solutions AB

MATERIAL
Redaktionen ansvarar inte för insänt, icke-beställt material

NÄSTA MANUSSTOPP
14 november

KONTAKT
redaktionen@djurskyddet.se

7 I korthet. Årets katthjälte – möt Jeanette Holmén.

28 Hos lokalföreningarna. Djurkul i Kristinehamn.

30 Reportage. Så lever de hemlösa katterna i Rom.

42

Djurkrysset. Lös, skicka in lösningen och få chans att vinna fina priser till fåglarna.

44

Frågor & Svar. Våra experter svarar på frågor om djurs hälsa och beteende.

46

Gästen. Katarina Linge Ekholm om djuren som används vid vallning rätt till skydd.

+

4 – Ledare, 6 – I korthet, 26 – Hos lokalföreningarna, 38 – Vi tipsar, 48 – Medlemsinfo, 50 – Nästa nummer

Katarina Hörlin
Redaktör
redaktionen@djurskyddet.se

LEDARE

Jakt och vallning

Nyheten att regeringens proposition till en ny djurskyddslag tidigast kan komma att presenteras i januari nästa år når oss precis vid denna tidnings pressläggning. Vi bevakar vad som händer, både i denna och andra frågor som rör djurskyddet. Följ gärna oss på webben: tidningen.djurskyddet.se

Ett och ett halvt år har gått sedan två företag plötsligt avbröt sina nyss ingångna samarbetsavtal med Djurskyddet Sverige. Beslutet att bryta kom efter att häftig kritik piskats upp i sociala medier. Kunder hotade bojkotta företagen om de inte slutade att sponsra Djurskyddet Sveriges djurhem. I det här numret ställer vi frågan vem som har rätt att uttrycka sin uppfattning när det kommer till jaktfrågor.

För några år sedan var Katarina Linge-hag-Ekholm en av de som uppmärksammade det svåra djur-plågeriet vid mulesing: hud skärs bort från fårens bakdelar för att hindra flugor att lägga ägg i hudveckan, och på så sätt göra det svårare att få bra merinoull.

I dag är hon ordförande i CIWF Sverige och nu arbetar hon för att fåren som används vid vallningsträning här i Sverige ska hanteras väl. Läs hennes krönika.

Jordbruksverket är i skrivande stund utsatt för hård kritik för sitt förslag till nya regler för lantbrukets djur – inte minst att tillåta att skilja smågrisar tidigare från suggan har orsakat protester. Missa inte Gunnela Ståhles analys.

Löven singlar sakta mot marken här ute. Ta gärna del av tipsen i tidningen för en finare höst, både för människor och djur! ✕

TYCK TILL!

Mejla dina idéer och åsikter till redaktionen@djurskyddet.se. Läs fler artiklar på tidningen.djurskyddet.se

Sänk priset på hund- och kattmat

Nu är det dags att sänka priset på hund-, katt- och fågelmat. För vad innehåller detta? Jo, det utmålas på utsidorna av burkar och kartonger att det är lax, kalkon, kyckling, men dessa ingredienser är de minst använda, det är allt annat ihopblandat. Så ärade exportörer, fabrikanter, och andra djurinstanser: Sänk priset eller

så kan staten subventionera mellanskillnaden. Vi bör värna om våra djur, tänk vad de som älskar sina djur får lägga ut på veterinärer och djurfoder. Det är hög tid att prioritera detta, så att vi även i fortsättningen får glädjas av våra älskade husdjur och fågelliv!

"Djurälskande realist"

Från Djurskyddet Sveriges Facebooksida:

"Gråter i hjärtat av att läsa. Hur kan man ge sig på oskyldiga djur som tidigare lidit men som börjat få det bra?"

"Det är fruktansvärt att människor kan begå brott mot djuren, på sådant sätt. Jag hoppas verkligen att de försvunna kissarna hittas, och att ni får in pengar, för att återuppta ert viktiga arbete för djuren. De

människor, som begår sådana här brott, som drabbar djuren, har väl knappast någon intelligens!"

Två av många inlägg i kommentarsfältet efter nyheten att Djurskyddet Oskarshamns katthem utsatts för inbrott och tre katter i samband med detta tagit sig ut. Glädjande nog har alla tre katterna nu återfunnits.

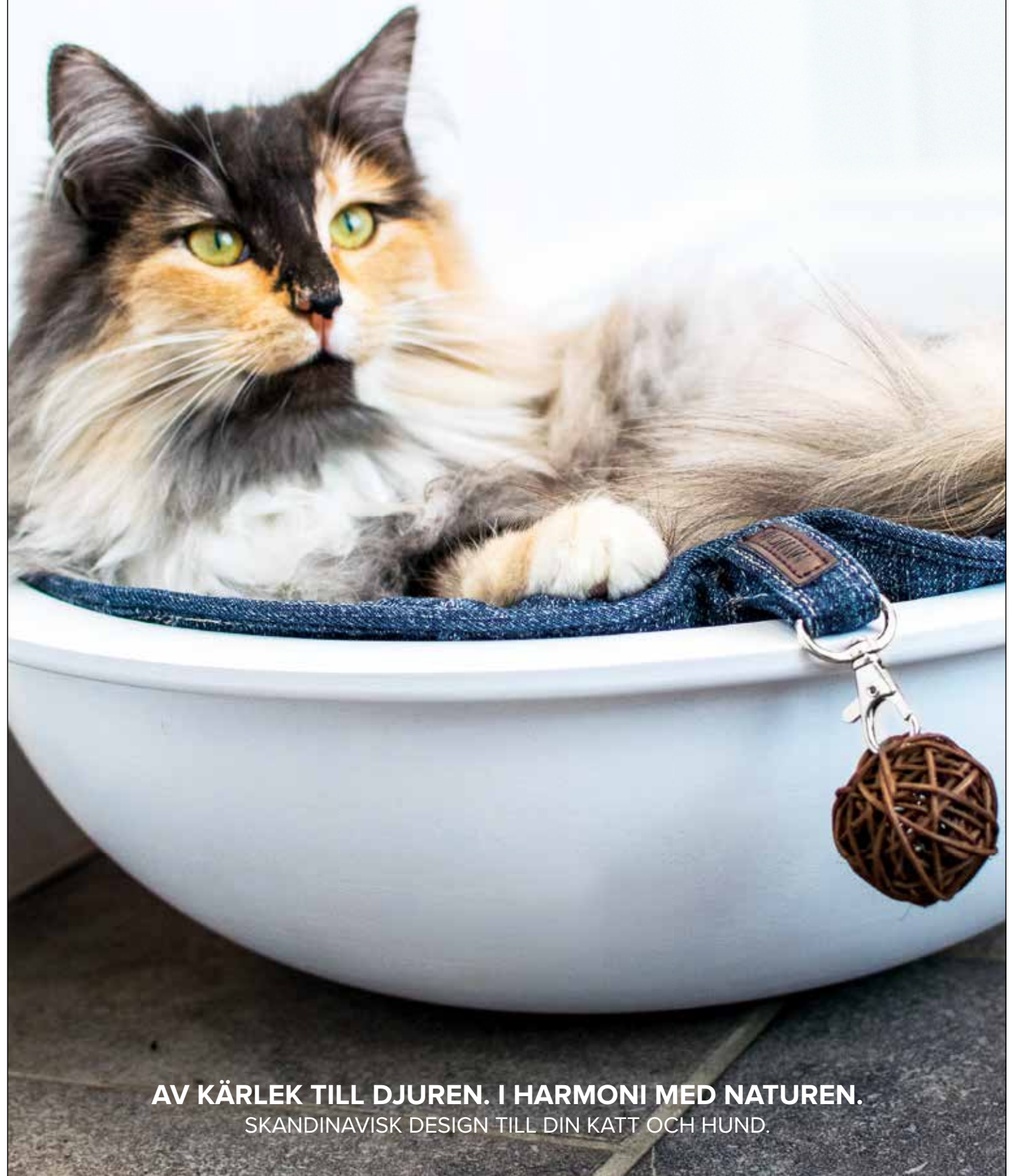
MEST LÄST PÅ TIDNINGEN.DJURSKYDDET.SE

Mest läst i september

1. Fråga experten: Min hund äter choklad! Min hund har blod i bajset! Så lagar du din hundmat!
2. Skakande bilder från finska pälsfarmar
3. Så hjälper du fågelungen bäst
4. Sluta behandla hästar som håriga människor
5. Så hjälper du igelkotten bäst

MIWO
www.miwodesign.com

AV KÄRLEK TILL DJUREN. I HARMONI MED NATUREN.
SKANDINAVISK DESIGN TILL DIN KATT OCH HUND.

Inga vilda djur på cirkus i Österåker

■ **I augusti slog** Österåker fast att kommunen från och med nästa år inte kommer att upplåta mark till cirkusar med vilda djur. Tidigare har Västervik infört ett förbud. ✕

Hundstallet utsatt för hot

■ **Hundar som kidnappas** och personal som hotas. I september tvingades Hundstallet i Stockholm ställa in sitt Öppet hus.

– Vi har en förhöjd hotbild, vi vill inte ta hit en massa människor på grund av risken att de som har hotat oss kommer att dyka upp, berättade Jenny, på den ideella föreningen Hundstallet för SVT Nyheter.

Till Hundstallet kommer hundar som farit illa och ibland sker omhänder-tagandet mot ägarens vilja, skriver SVT Nyheter och förklarar att det då ibland kan röra sig om fall där djurskyddspolisen lämnat över hundarna till stallet, som tar hand om dem och försöker adoptera bort dem till trygga hem.

De allvarliga hoten är polisanmälda men ingen är i skrivande stund gripen. ✕

Djurskyddspersonal gör orosanmälningar

■ **Som ett av landets** första län har djurskyddshandläggare på länsstyrelsen i Västmanland börjat att göra orosanmälningar till socialtjänsten i fall där de misstänker att även personer far illa i hem där djur utsatts, skriver Land Lantbruk. På så sätt kan den som utsätts för våld av en annan familjemedlem upptäckas och myndigheter som ansvarar för människors rätt till ett liv utan våld få reda på att det finns risk att även människor utsätts i de hem där djur far illa.

– Vi kanske är de enda myndighetspersonerna som kommer in i ett hem. Vi får även ta bilder på djurens miljö, som ju också är barnens miljö. De lämnar vi över till socialtjänsten när vi gör vår orosanmälan, säger Eva Eriksmarck, djurskyddshandläggare på länsstyrelsen i Västmanland till Land Lantbruk.

Runt 50 anmälningar som rör barn och cirka 15 som rör vuxna har gjorts per år. ✕

Finska blårävar far illa på farmer

■ **I somras släppte** den finska djurrättsorganisationen Oikeutta eläimille skakande bilder på hur blårävar vid fem olika finska rävfarmar har det.

Rävhanarna är så stora att de har svårt att röra sig. Benen är vridna och många lider av ögoninflammationer, berättar Kristo Muurimaa från organisationen Oikeutta eläimille för Yle Nyheter.

Rävarna har filmats i år på rävfarmar i södra och mellersta Österbotten. Oikeutta eläimille kräver att omfattande kontroller görs vid farmerna och påminner om att det enligt djurskyddslagen är förbjudet att avla djur så att de blir lidande.

Steven Frostdahl vid Finlands Pälsdjursuppfödare förbund bekräftade att bilderna

med stor sannolikhet kommer ifrån finländska farmer, skriver Yle Nyheter. Han förklarade att den stora veckiga pälsen förmodligen kommer av att djuren satts i en "avelsfoderstat" och då gått ner vikt, vilket resulterat i ett överskott av hud.

Frostdahl sa även att vissa av djuren behöver vård och att hans förbund fördömer de fall där djuren inte tagits omhand tillräckligt bra, samt att de vill granska konditionen för djuren för att se om det är en fråga om djurskyddsbrott, skriver Yle Nyheter.

I Sverige upphörde rävfarmning år 2001 till följd av att skarpare regler i djurskyddsförordningen, om att rävarna skulle kunna gräva och ha utrymme att röra sig, inte längre gjorde verksamheten lönsam. ✕

Jordbruksverket JO-anmält

■ **Jordbruksverket, SJV**, ska följa lagen, inte ta hänsyn till ekonomiska produktionsvillkor. Det skriver Martin Ragnar som JO-anmält verket och en av dess divisionschefer.

– Vi får hela tiden avväga djurskyddsgruppernas intressen mot företagets, och här anser vi oss ha hittat en balans som ger näringslivet fördel samtidigt som vi bibehåller djurskyddet, sa Håkan Henrikson, Jordbruksverkets divisionsdirektör för främjande och förvaltning, i SVT Nyheter den 21 augusti angående verkets förslag att under vissa förutsättningar tillåta att griskultingar skiljs från suggorna tidigare, 21 dygn, än från dagens 28 dygn.

Enligt anmälaren gör Henrikson genom sitt uttalande sig skyldig till tjänstefel:

"Jordbruksverket och dess tjänstemän har att följa svensk lag – inte att överpröva lagen eller skapa regler utifrån andra utgångspunkter än de som lagen föreskriver" står det i den anmälan Martin Ragnar sände till JO, Justitieombudsmannen, den 25 augusti.

Djurskyddslagens två portalparagrafer säger:

2 § Djur skall behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom.

4 § Djur skall hållas och skötas i en god djurmiljö och på ett sådant sätt att det främjar deras hälsa och ger dem möjlighet att bete sig naturligt.

"Lagen nämner inte något om att djurens intresse av att kunna bete sig naturligt på något sätt ska ställas i relation till, vägas mot eller kompromissas av produktions-ekonomiska överväganden. Men genom Håkan Henriksons uttalande tydliggör han själv och Jordbruksverket i sitt förslag till nya regler att de gjort just detta – å ena sidan tittat på djurens naturliga beteende, men sedan själva hittat på en annan utgångspunkt, produktions-ekonomin, utan något stöd i lagen och låtit dessa i detta fall motstridiga intressen på något outgrundligt sätt 'balanseras'", skriver Ragnar. I skrivande stund har JO ännu inte fattat beslut om anmälan ska utredas. ✕

Ökade anslag till djurskydd

■ **Det blir** 15 miljoner kronor i extraanslag till ökade och bättre djurskyddskontroller i statsbudgeten.

"Nu kan äntligen länsstyrelserna anställa fler djurskyddsinspektörer och göra fler kontroller för att se till att alla djur behandlas OK", kommenterade riksdagsledamot Jens Holm (V) beskedet i sitt nyhetsbrev.

Regeringen skjuter återigen fram förslaget till ny djurskyddslag. Först i januari nästa år kan en proposition läggas.

Dock har den nationella livsmedelsstrategin klubbats i riksdagen. Den 20 juni skedde detta. Strategins långsiktiga mål kommer att gälla till 2030 oavsett vilken regering som sitter vid makten. ✕

Arken Zoo i Skövde slutar sälja levande djur

■ **I juni såldes** den sista hamstern hos Arken Zoo i Skövde. Lokaltidningen Skövde Nyheter var där och pratade med ägaren Jan Sundberg, som sa att "det ligger inte i tiden att förvara djur i butiker, och vi vill följa vår samtid".

Han räknade med att förlora kunder, samtidigt som han hoppades vinna en ny typ

av kund: de som tidigare inte velat handla i en butik som säljer smådjur. Nu kommer han att skriva kontrakt med olika uppfödare och hänvisa kunderna dit.

– Vi vill ju veta att djuren behandlas väl hos uppfödaren och att kunderna får den hjälp de behöver, sa Jan Sundberg till Skövde Nyheter. ✕

Hormon påverkar hundars kontakt med ägare

■ **Hundars benägenhet** att söka kontakt med ägaren är associerad med genetiska variationer i känsligheten för hormonet oxytocin, visar en studie från forskare vid Linköpings universitet under ledning av etolog Per Jensen.

60 goldenretrievers ställdes inför ett olösligt problem. De hundar med en särskild genetisk variant av oxytocinreceptorn fick ett ökat hjälpsökande beteende mot ägaren när de fick oxytocin jämfört med när de fick

en neutral saltlösning i nosen. Forskarna analyserade även DNA från 21 vargar och fann samma genetiska variation bland dem, vilket talar för att den genetiska variationen redan fanns när hundens domesticering började för 15 000 år sedan. Människor valde förmodligen ut vargar med särskild gynnsam förmåga till samarbete och avlade på dem, förklarar Mia Persson, doktorand.

Studien publiceras i tidskriften Hormones and Behaviour. ✕

HALLÅ DÄR...

Jeanette Holmén, ordförande Djurskyddet Bohuslän! Du har blivit det populära SVT-programmet Go 'kvälls Katthjälte 2017. Diplom, halssmycke och äran blev priset.

Hur känns det?

– Helt fantastiskt roligt! Jag är rörd, glad, hedrad och det känns så härligt att det finns så många därute som bryr sig om djuren.

Ditt engagemang för hemlösa katter kom efter att du arbetat på ett katthem på Kanarieöarna. Vad fick du uppleva där?

– Oerhört mycket sorg: Jag fick se hur illa djuren behandlades på de vackra semestertorter vi åker till. Oerhört mycket kärlek: Från de fantastiska människor som engagerade sig för att hjälpa.

För sex år sedan blev du ordförande för Djurskyddet Bohuslän. Hur hamnade du just där?

– En äldre kvinna i Uddevalla matade förvildade katter i sin trädgård. Katterna skulle avlivas och jag bestämde mig för att hjälpa katterna och kvinnan. Tillsammans med Jessica som jobbade på lokaltidningen fångade jag in och hittade hem åt katterna. Vi startade Djurskyddet Bohuslän och sedan dess har jag aktivt arbetat för att höja kattens status.

Vad är viktigast att göra för de övergivna katterna i Sverige?

– Vi behöver en lagstiftning för ID-märkning och registrering, helst även för kastrering! Bättre samarbete mellan de myndigheter som har till uppgift att skydda djuren. Idag har vi inget fungerande nationellt system och katten faller alltid mellan stolarna. Sverige har en relativt bra djurskyddslag men det krävs att myndigheterna som ska se till att lagen efterlevs också utför sitt arbete. Ringer man polisen eller länsstyrelsen djurskyddstelefon idag beror det helt på vem som svarar om man får hjälp med en upphittad herrelös katt, eller inte. Det behövs också ett årligt statligt bidrag för djurhem som fångar in och omhändertar herrelösa katter, det ska såklart redovisas och uppfylla vissa grundkrav. Vi som gör detta ideellt sparar kostnader för stat och kommun. ✕

"Dra tillbaka förslaget Jordbruksverket"

■ **Jordbruksverket** har föreslagit en rad ändringar i föreskrifterna L100 som rör gris, fjäderfä, får, get, kanin och nötkreatur.

– Hela förslaget borde dras tillbaka, eftersom det inte bygger på vetenskap. Jordbruksverket har valt att göra föreskriftsändringarna utan att invänta det vetenskapliga rådet, som håller på att inrättas på SLU, säger Emma Brunberg, sakkunnig Djurskyddet Sverige.

– "Många av förändringarna är en direkt kopia på krav från delar av näringen, som många forskare ställer sig tvivlande till. Ändringarna motiveras med att föreskrifterna ska bidra till ökad konkurrenskraft och bibehålllet djurskydd. Ett bibehålllet djurskydd är inte en ambition som hör hemma i en revidering av djurskyddsföreskrifterna, ambitionen bör vara ett bättre djurskydd." skriver Djurskyddet Sverige i sitt remissvar.

Vid denna tidnings pressläggning, den 22 september, JO-anmälde Djurskyddet Sverige Jordbruksverket. ✕

Veterinärer kräver spödrivningsförbud

■ **Flera länsveterinärer** har gått samman och kräver ett stopp för spödrivning inom travsporten.

– Var någonstans annars i Sverige tillåter du att du sitter och slår ditt djur? sa länsveterinär Lars Uhlin, en av dem som skrivit under, till SVT Nyheter.

Skrivelsen är sänd till Svensk Travsport. ✕

Inget riksdagsparti vill sänka djurskyddsnivån

■ **Alla riksdagspartier** vill ha bibehålllet eller höjt djurskydd. Det visade ett seminarium i Almedalen när Djurskyddet Sveriges generalsekreterare frågade alla åtta partier om de ville höja, sänka eller bibehålla djurskyddsnivån.

Fyra riksdagsledamöter, Håkan Svenning (V), Martin Kinnunen (SD), Emma Nohré (MP) och Marianne Pettersson (S) ansåg att den skulle höjas. Övriga fyra ville bibehålla dagens nivå. Ingen ville sänka. ✕

Forskare: Miljarder fiskar ligger och kvävs i timmar

■ **Var är djurskyddet** vid fiskslakt? Den frågan ställde forskare Albin Gräns vid ett seminarium i Almedalen.

I hela världen viltfångas 970 miljarder fisk för att bli mat. 450 miljarder fisk blir foder. En holländsk studie av fiskande i norra Europa visar att för de arterna som ingick i studien tog det mellan 55 minuter och 450 minuter att förlora medvetandet när de väl var uppdragna ur vattnet.

– Det betyder att miljarder fiskar ligger och kvävs av luft i flera timmar innan de förlorar sitt medvetande. Ännu värre blir det för de fiskar som läggs på is. För ett växelvarmt djur som fisk innebär detta att deras syrekonsumtion går ner och tiden det tar innan de kvävs till döds blir ännu längre, sa fiskforskare Albin Gräns under Almedalenseminariet *Varför finns inget djurskydd för fisk?*

I dag finns inga lagar som slår vakt om djurskyddet för viltfångad fisk. Djurskyddslagen gäller endast djur som hålls av människor. Jaktlagstiftningen gäller endast däggdjur och fåglar.

– Eventuellt skulle djurplågerilagstiftningen kunna tillämpas på detta, men det är inget som används. Så tills vidare plågas miljarder fiskar varje år till döds av kvävning som pågår i timmar.

Märkningar på fiskförpackningarna säger inget om djurskyddet vid slakten, enligt Gräns. Varken MSC-, asc- eller KRAV-märkningen tar upp slaktmetoderna. Så en KRAV-märkt fiskfilé i frysdisk kan ha utsatts för samma lidande vid slakten som konventionell fisk. Albin Gräns avslutade med frågan:

– Vet folk om att de köper fisk som legat och kvävts i flera timmar? ✕

Kritik mot marsvinsmaskerad

■ **Under Marsvins-SM** i Umeå var en gren maskerad. Uppdrag: klä ut marsvinet till superhjälte.

"Det sänder helt fel signaler. Marsvin är djur. Inte leksaker att klä av och på", sa en kritiker.

– Jag köper den kritiken, men samtidigt ser jag också nyttan med en marsvinsmaskerad. Den lockar publik till utställningen och väl på plats kan vi sprida kunskap om skötsel av

marsvin, sa Amanda Eskelind, ordförande Svenska Marsvinsföreningen.

– Vi är väldigt noga med att hålla maskeraden på ett bra sätt. Det är ingen parad där marsvinen går runt i kläder, utan de bedöms en och en inför domare. Sammanlagt hade marsvinen – den här gången var det framför allt mantlar – maskeradkläder på sig i några minuter, sa Eskelind. ✕

"Lägg fram förslag på djurskyddslag, Bucht!"

■ **Lägg fram ett** förslag till en ny djurskyddslag, Sven-Erik Bucht! Det uppmanade utredaren Eva Eriksson när hon tog emot Djurskyddet Sveriges särskilda Hedersutmärkelse 2017 på T-Centralen i Stockholm i maj.

Erikssons hyllade utredning SOU 2011:75 med förslag till en ny djurskyddslag har nu väntat i snart sex år på att förverkligas. Självt anser hon att minst ett av förslagen hade kunnat införas för länge sedan.

– Förbjud att överge djur. För de flesta är

det en självklarhet. Men man får skaffa sig en sommarkatt i Sverige och sedan släppa ut den så att den får klara sig bäst den vill, sa Eva Eriksson, och fortsatte:

– Vi kan inte ha en gammal djurskyddslagstiftning från 1988. Jag uppmanar Sven-Erik Bucht: ta fram utredningen, lägg fram den för beslut så att vi år 2018 kan stoltsera med att Sverige har en bra modern djurskyddslagstiftning, sa Eriksson, som på bilden står mellan Linda Maria Vonstad och Åsa Hagelstedt. ✕

Djurförsök ska fasas ut – så gör Holland

■ **Djurförsök ska ersättas** med djurfria metoder. Det säger EU:s försöksdjursdirektiv. I Nederländerna har forskaren Herman Koëter på parlamentets uppdrag tagit fram en plan för hur det ska ske.

– Vi kan kalkera planen i Sverige, sa Emma Nohré, riksdagsledamot (MP), efter att ha hört planen under ett seminarium i Almedalen.

Den holländske ministern Martijn van Dam vill att Nederländerna ska vara världsledande inom innovationer utan djurförsök till 2025. Därför gav han Herman Koëter, doktor i toxikologi, uppdraget att lägga upp en plan för hur djurförsöken kan avvecklas.

Uppdraget är utfört. En plan har presen-

terats. 2016 överräckte Herman Koëter, som också är ordförande i NCad, The Netherlands National Committee for the protection of animals used for scientific purpose, den till ministern och i juli stod Koëter på ett podium i Almedalen under Djurskyddet Sveriges och Djurens Rätts seminarium Utfasning av djurförsök – hur gör vi? och konstaterade att de haft en enorm tur i Nederländerna.

– Vi har starkt politiskt stöd och blev uppmanade att ta fram en avvecklingsplan. Men även om ett land inte har så drivna politiker med så klara mål kan man ändå påverka väldigt mycket själv. Det viktigaste är att inse att övergången till

djurfria forskningsmetoder inte sker av sig själv. Det krävs tydliga mål, fokus och strategiskt arbete. Vi ska inte längre betrakta djurförsöken som bra modeller. Det är de inte, sa Koëter.

Han värjde sig mot uttrycket "världsledande" vilket var ministerns målsättning att Nederländerna ska vara år 2025 inom djurfria forskningsmetoder.

– Det viktigaste är inte att just vi är världsledande, eftersom det krävs internationellt samarbete för att få bort djurförsöken. Alla länder måste samverka. Internationellt samarbete är nyckeln, sa Koëter.

Planen "Transition to non-animal research" finns att läsa på NCAID:s webb. ✕

TEMA JAKT

Jakten på de vilda djuren

Jakt är en omstridd företeelse. Vissa ser det som ett av de mest skonsamma sätt för djuret att avlivas på. Andra anser att det är helt onödigt. De flesta är ense om att viss jakt behövs.

Vem har rätt att yttra sig i jaktfrågor? Just nu granskar EU-kommissionen vem som ska ha rätten till det Allmänna uppdraget, att ge objektiv information om vilda djur och jakt i Sverige.

MAKTEN ÖVER JAKTEN

I fjol avbröt två företag abrupt sina samarbetsavtal med Djurskyddet Sverige. Avtal om att stötta djurhem för främst övergivna katter. Skälet: En grupp av bland andra jägare hotade bojkotta företagen om de fortsatte stötta. Orsak: Organisationen ansågs vara jaktfientlig.

I skrivande stund pågår jaksäsongen. Rådjursjakten och älgditon är igång. Varje år skjuts uppemot 90 000 älgar i Sverige. En del av Djurskyddet Sveriges medlemmar är jägare och för många är älgjakten en årlig tradition. Desto mer förvånade blev de i fjol när två stora företag, Granngården och Evidensia, inom loppet av två dygn bröt sina samarbeten med Djurskyddet Sveriges då flera jägare hört av sig till dem och hotat bojkotta dem så länge de sponsrade djurhem anslutna till förbundet. Kommentarsfälten hos företagen svämmade över av inlägg i stil med:

”Mer än 300.000 jägare i Sverige. Inte alla har hundar, men många av oss har flera stycken. Tror många fler jägare med mig kommer välja andra kliniker för våra hundar framöver. Smart drag Evidensia. Verkliggen.”

I Jägareförbundets medlemstidning Svenskt Jakt beskrevs Djurskyddet Sverige som ”jaktfientlig”. En lokaltidning i Vimmerby publicerade en läsarundersökning där ett svarsalternativ sa att det är toppen att Granngården bryter samarbetet då ”Djurskyddet Sverige är extremister!”

Den 13 april släppte så Granngården beskedet att de avslutar samarbetet med Djurskyddet Sverige.

”På grund av reaktioner som vi fått från en del av våra kunder väljer vi att avbryta vårt samarbete med Djurskyddet Sverige. Vårt arbete med att stödja hund- och katthem runt om i Sverige fortsätter genom andra samarbeten.”

Djurskyddet Sveriges generalsekreterare Åsa Hagelstedt kommenterade: – Jag är mycket besviken. Vi har från början varit tydliga med var vi står i olika frågor, och vi har varit minst lika tydliga med att samarbetet med Granngården bara gäller en del av den breda verksamhet vi bedriver. De hade avtalat att stötta våra föreningars arbete att hjälpa hemlösa sällskapsdjur. Att Granngården helt plötsligt valt att avbryta samarbetet med oss på grund av att ett gäng arga jägare dragit igång ett Facebookuppror och hotar att sluta handla hos dem är beklagligt. Främst därför att det drabbar våra lokalföreningar och ytterst de hemlösa sällskapsdjuren, sa Åsa Hagelstedt.

Dagen därpå den 14 april kom beskedet från Evidensia.

”Flera av Evidensias kunder har reagerat kraftigt och tolkat det som att vi sponsrar Djurskyddets verksamhet och delar allas deras värderingar. Vi arbetar med djurhälsa och djursjukvård och tar inte ställ-

ning till frågor runt till exempel jakt och rovdjurspolitik. Eftersom fokus hamnat på fel frågor väljer vi nu att inte fortsätta med vårt samarbete. Ambitionen att arbeta med förebyggande frågor finns kvar men det får ske inom andra ramar”, sa Eva Engström, marknadschef på Evidensia Djursjukvård.

Karina Burlin är jägare, tidigare länsveterinär och har suttit i Djurskyddet Sveriges styrelse i flera omgångar. Under flera år drev hon ett eget lantbruk.

– Jag började läsa in en jägarexamen precis när jag börjat som länsveterinär i Norrbotten. Skälet till att jag började jaga var för att hellre äta köttet från djur som levtt ett liv fritt än från djur som stått stilla i ladugårdar.

Precis som för många av Djurskyddet Sveriges medlemmar, som både är jägare och djurskyddare, ser inte heller hon någon motsättning i att både arbeta för ett starkt djurskydd och att jaga.

– För mig har det alltid varit viktigt att djuret kan dödas med ett välriktat skott. Så det är viktigt att träna mycket på skjutbana, veta vad man klarar och inte känna något tryck från sitt jaktlag. Vi människor ska inte jaga för att vi på något sätt ser oss som konkurrenter till djuren, varken om skogen eller bytet.

Karina Burlin har gjort sig känd som en orädd veterinär med stor integritet. År 2012 tilldelades hon utmärkelsen Årets Djurvän av organisationen Svenska Djurskydds-föreningen. Motiveringen löd ”Du står alltid på djurens sida och räds inte att fatta obekväma beslut där djurens bästa kommer i första hand”.

När hon i fjol följde den uppflamnade diskussionen som uppstod efter att först Granngården och sedan Evidensia avbröt sina samarbetsavtal på grund av att Djurskyddet Sverige i sociala medier och i Svenska Jägareförbundets tidning Svensk Jakt hängdes ut som jaktfientlig reagerade hon.

– Det var en väldigt osaklig debatt som följde. När Svenska Jägareförbundets tidning presenterade Djurskyddet Sverige som en jaktfientlig organisation skulle man ju nästan vilja kontra med att påstå att i så fall är jägarna djurskyddsfientliga. Men sådan pajkastning vinner ingen något på – inget av det stämmer. Istället anser jag att det vore intressant att jämföra Djurskyddet Sveriges ställningstagande i jaktfrågan med Svenska Jägareförbundets. I grunden finns mer som förenar än skiljer, säger Karina Burlin.

Svenska Jägareförbundet är den största av

de svenska jägareorganisationer med cirka 150 000 medlemmar. Vi tittar närmare på vad Djurskyddet Sverige anser. Sådär skriver de i sitt principprogram. De anser att:

- Att allt lidande för djur i samband med jakt ska minimeras. Ingen nivå av skadeskjutningar är acceptabelt, och det psykiska lidandet (till exempel tidsaspekten) måste vara lika avgörande som den fysiska smärtan när det gäller att försöka avgöra djurs lidande.
- Att all jakt, oavsett på vilket djurslag, ska bedrivas på ett sätt som innebär minst möjlig stress och lidande hos djuret. Det ska tas stor hänsyn till djurens artspecifika egenskaper när till exempel tillåtna jakttider och jaktmetoder utvärderas och beslutas.
- Att utbildningsnivå och lämplighet hos den enskilde jägaren kontrolleras regelbundet.

– Inget av detta kan någon seriös jägare ha invändningar emot. Det är ju helt enligt vad lagen säger ”jakten ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande. Om vilt har skadats ska jägaren snarast vidta

åtgärder för att djuret ska kunna spåras upp och avlivas”. Och går man igenom ställningstaganden punkt för punkt så finner man att likheterna är större än olikheterna. Skillnaden är att Djurskyddet Sverige ständigt väljer en mer försiktig hållning, så länge det inte är helt uteslutet att djuret inte lider så väljer organisationen att följa en försiktighetsprincip. Men det gör den

inte till en jaktfientlig organisation. Det finns dessutom en tydlig samsyn hos båda organisationerna på att den illegala jakten och det olagliga dödandet av rovdjur ska motverkas, säger Karina Burlin.

Karina Burlin.

Huvudskillnaderna är synen på löshundsjakt, grytjakt, licensjakten på varg och lo, samt vem som ska ha statens uppdrag att sköta den objektiva informationen om jakt och rovdjur i det ”Allmänna uppdraget”. Här anser Djurskyddet Sverige i sitt ställningstagande att Svenska Jägareförbundet är en intresseorganisation och att det vore bättre om en oberoende myndighet får ansvara för detta istället.

– Det är en saklig invändning som även

DETTA ÄR LICENSJAKT OCH SKYDDSJAKT

Viltet, alltså vilda däggdjur och fåglar, är fredat och får jagas endast om detta följer av jaktlagen, föreskrifter eller beslut med stöd av lagen. Regeringen får meddela föreskrifter om tiderna när olika slag av vilt får jagas. Allmänna jakttider finns i bilagan till jaktförordningen för bland andra hare, bäver, rödräv, iller, mård, grävling och vildsvin. Vid särskilda omständigheter får skyddsjakt ske. Skyddet syftar på att begränsa de skador ett djur orsakar andra djur eller naturen. Andra alternativ måste först ha prövats. Licensjakt innebär att en myndighet beslutar hur många djur som får skjutas, var och när. Ofta handlar det om att reglera, alltså avliva, ett antal individer av en art så att ”oacceptabla konflikter mellan människa och djur kan undvikas”, som Länsstyrelsen i Värmland skriver. För att jaga i Sverige krävs en jägarexamen, vapenlicens och att i samband med inlösen av jaktkortet ha betalt in 300 kronor i viltvårdsavgift. Jaktåret 2016/2017 har 284 413 jaktkort lösts in. En minskning jämfört med tidigare år.

KÄLLOR: JAKTFÖRORDNINGEN (1987:905), NATURVÅRDSVERKET, LÄNSSTYRELSEN

SÅ SKA ROVDJUREN BEVARAS

Sverige har fem stora rovdjur: Varg, björn, lodjur, järv och kungsörn. Deras bevarandestatus rapporteras till EU vart sjätte år enligt EU:s art- och habitatdirektiv. Nästa gång blir 2019. För varje rovdjur finns ett referensvärde, ett minsta antal som måste finnas av varje art. Naturvårdsverket har fastställt referensvärdet för björn till 1400, varg 270, lodjur 870 och järv 600. 2014 fanns cirka 2 800 björnar i Sverige, 2015/2016 cirka 1 300 lodjur, cirka 340 vargar och cirka 500 järvar. Landet är indelat i tre rovdjursförvaltningsområden. I år utfärdades licensjakt på 25 vargar, 216 björnar och 79 lodjur.

KÄLLA: NATURVÅRDSVERKET OCH STATENS VETERINÄRMEDICINSKA ANSTALT, SVA

jägare borde kunna acceptera även om de inte håller med. Jägareförbundet å sin sida har sedan länge haft detta uppdrag och regeringen är nöjd med hur det sköts. Det är också ett faktum. Att det råder delade meningar om hur det bäst sköts gör inte den ena organisationen fientlig till jakt.

Vad gäller löshundsjakten anser Jägareförbundet att det är en förutsättning: ”Att inte tillåta användandet av lös jakthund får i de allra flesta fall till följd att den berörda jaktformen omöjliggörs.” skriver Svenska Jägareförbundet.

Djurskyddet Sverige skriver i sitt principprogram att de anser: ”Att hundar som används vid jakt ska behandlas med respekt och att en relevant riskbedömning ska göras inför jakten. Om jakten anses kunna innebära en mycket stor risk för att hunden blir skadad ska jakten avlysas. Löshundsjakt ska inte tillåtas”.

– Men det innebär inte att de anser att inte jakt ska få förekomma alls.

Om rovdjursangrepp: ”Vem ska ansvara för arbetet med skadeförebyggande åtgärder på hundar, tamdjur och annan egen-dom?” frågar Svenska Jägareförbundet på sin hemsida och svaret blir:

”Staten ska ta ansvaret för att

tillräckliga resurser ställs till förfogande för att fortsätta arbetet med att förebygga skador för allt detta. Stora insatser krävs för att i möjligaste mån reducera antalet angrepp på hundar. Utveckling av ytterligare skydds-metoder bör påskyndas. Ökade resurser behövs också för åtgärder som krävs för att möjligheterna till djurhållning i områden med stora rovdjur ska kunna garanteras.” Men rovdjursstammarna ska också regleras genom licensjakt.

Djurskyddet Sveriges ställningstagande säger:

”Att möjligheterna till skyddsjakt ska begränsas mycket påtagligt och att alternativa lösningar ska prövas först för att förhindra konflikter mellan djur och människa”, samt ”Att staten ska ge generösa bidrag för skydd av tamdjur mot rovdjursangrepp.” Även i vargfrågan anser Djurskyddet Sverige att jakt i vissa fall kan vara befogat. Men den ska inte ske via licensjakt, utan ”All jakt på varg och lo ska utföras av statligt anställda jägare.”

– Det är alltså långt ifrån så att Djurskyddet Sverige driver en linje om att all jakt ska förbjudas. Att det däremot finns olika uppfattningar om hur arbetet med jak-

ten och informationen om rovdjuren ska ske – det är ju en helt annan sak. En stor djurskyddsorganisation som arbetar med öppna lagliga demokratiska metoder som även är remissinstans till myndigheter har ju rätt att framföra sina välgrundade uppfattningar även vad gäller de vilda djuren, säger Karina Burlin.

Den grundläggande uppfattningen är att ”Vilda djur ska omfattas av en skyddslag där de erkänns som levande och kännande individer” som Djurskyddet Sverige skriver i ett ställningstagande, vilket bygger på organisationens ideologi att alla djur ska behandlas väl oavsett om de lever vilt eller föds upp för att bli mat.

Några veckor efter de brutna samarbetsavtalen summerade Djurskyddet Sveriges ordförande Linda Maria Vonstad sina reflektioner i en krönika:

”Alla är välkomna att ha en åsikt och det är bra att det förs en debatt om djurskydds-frågor. Men att misstänkliggöra våra syften och påstå att vi använder olagliga metoder är att gå över gränsen. Djurskyddets verksamhet är att verka för djurens bästa med lagliga metoder och jag är stolt över arbetet vi utför” skrev hon. ✖

Svensk Jakt om rapporteringen

De upprörda jägarnas och lantbrukarnas hot om bojkott ledde till att både Evidensia och Granngården bröt samarbetsavtalen med Djurskyddet Sverige. Så här ser Svenska Jägareförbundet och deras fristående medlemstidning Svensk Jakt på det som hände.

Magnus Rydholm är kommunikationschef på Svenska Jägareförbundet. Han har ingen åsikt i själva sakfrågan vad gäller Djurskyddet Sveriges samarbeten med Granngården och Evidensia. Jägareförbundet tog aldrig ställning i konflikten och gjorde inget officiellt uttalande, utan kritiken uttalades av enskilda jägare och konflikten omskrevs enbart i den fristående medlemstidningen Svensk Jakt.

– Men jag kan konstatera att konsumenters sätt att påverka företag har förändrats och det i sin tur påverkar företag och organisationer på ett nytt sätt. Ur ett demokratiskt perspektiv tycker jag att det är viktigt med konsumentmakt.

Han tillägger dock att den här sortens konsumentkampanjer inte nödvändigtvis drivs av många personer som representerar majoriteten av en grupp, utan att det kan röra sig om ett begränsat antal personer som är väldigt högljudda.

– Då är det upp till varje företag att avgöra om konsumenternas åsikter är något de vill ha hänsyn till.

Rydholm konstaterar att det är skillnad på vad själva förbundet gör, och vad enskilda jägare uttrycker i olika sammanhang.

– När man till exempel ser jägare kommentera i sociala medier vet ju inte vi

om de är medlemmar hos oss, någon annanstans eller inte alls. Vi har själva nyligen gjort en medlemsundersökning och den bild man kan få av jägares åsikter på sociala medier stämmer inte speciellt bra med vad våra medlemmar tycker.

Men, säger han, inom alla organisationer – oavsett om de är politiska partier, miljörörelser eller djurskydds-rörelser – finns det olika åsikter i frågor.

– Det är en del av vad den ideella sfären har att brottas med när man jobbar. Vi har valt representativ demokrati i förbundet och det ska borga för att vi fångar upp de rörelser och de åsikter som förbundets medlemmar har.

Magnus Rydholm hänvisar frågor om debatten till tidningen Svensk Jakt, och påpekar att den är en fristående medlemstidning med en chefredaktör som också är ansvarig utgivare.

– Det är ett medvetet val att Svensk Jakt har en fristående roll. Så länge tidningen bevakar de frågor som är relevanta för våra medlemmar – jakt, skog, jordbruk, natur, djurrättsfrågor, miljöfrågor – och beskriver det som händer ur ett medlems- och förbundsperspektiv, så lägger vi oss inte i.

Magnus Rydholm tycker att tidningen har ett neutralt förhållningssätt.

– Redaktionen har som regel att låta båda sidor komma till tals och jag vet att de ibland tagit in till exempel debattartiklar

från djurrättsrörelsen för att få en spännvidd i debatten. Min uppfattning är att Svensk Jakt inte tog aktiv del i kampanjen om Evidensia och Granngården, utan enbart bevakade den.

I en av artiklarna listar Svensk Jakt företag som samarbetar med andra så kallade "jaktfientliga" organisationer som Naturskyddsföreningen och svenska Världsnaturfonden. Begreppet jaktfientlig, är det neutralt?

– Den frågan måste du ställa till chefredaktören. Jag har inte någon kommentar till det överhuvudtaget, det är inget begrepp vi brukar använda inom förbundet.

Svensk Jakts chefredaktör Martin Källberg säger att han anser att medlemstidningen har ett neutralt journalistiskt förhållningssätt.

– Men det är klart att vi som gör tidningen är jägare och de som läser tidningen är jägare. Om vi skulle jämföra med Tidningen Djurskyddets läsare finns säkert en differens. Det som vi tycker är ett helt naturligt och normalt synsätt på jakt kanske inte är naturligt eller neutralt för Djurskyddets läsare. Det finns förstås en skillnad i synsätt mellan jägare och de som är skeptiska mot jakt.

Han påpekar att Svensk Jakt vill skriva artiklar ur jägarnas perspektiv men också spegla olika samhälleliga åsikter.

– Våra debattspalter är öppna för alla och

284 413 jägare har registrerat sig jaktåret 2016/2017. Cirka 150 000 är medlemmar i Svenska Jägareförbundet.

även inom jägarkåren är det mycket debatt om hur man bör jaga och vad som är etiskt försvarbart. Det är Svensk Jakts roll att hålla den diskussionen vid liv. Vi har också i vårt redaktionella material kritiskt granskat om

vissa jaktformer sker på ett riktigt sätt. Till exempel har vi skrivit en hel del om övertramp i björnjakt, ett djur som inte jagas på ett korrekt sätt på alla håll.

Hur resonerade ni kring bevakningen av debatten kring Granngårdens och Evidensias samarbete med Djurskyddet Sverige?

– Djurskyddet Sverige har engagerat sig i jaktfrågor, till exempel överklagat licensjakt och skrivit remissvar där de velat stoppa jakt, och då är de inne på jaktens område.

– Visst, de håller på med katthem och sådant men när de börjar lägga sig i jakten, som inte har ett dugg med hemlösa katter att göra, då blir de en spelare på den arenan. Då måste de också räkna med att det här blir intressant för oss att rapportera om.

Det har beskrivits som att ni förde en kampanj i syfte att förmå Evidensia och Granngården att avsluta samarbetet med Djurskyddet, delar du den bilden?

– Nej, vi har absolut inte tagit en aktiv roll. Vi håller inte på med kampanj-journalistik. Däremot rapporterade vi, när

det kom till vår kännedom, att samarbetet var ingången.

Ni listade företag som samarbetar med andra "jaktfientliga" organisationer. Vad var syftet med en sådan artikel?

– Att bredda ämnet, när nu ändå frågan om sponsorskap var uppe. Man kan väl se det som att de företag vi listade hade valt att samarbeta med olika organisationer som motverkar jakt i olika former. Artikeln var helt enkelt en fortsättning på rapporteringen om Granngårdens och Evidensias samarbeten.

Kan du förklara betydelsen av ordet "jaktfientlig"? Ser ni Djurskyddet Sverige som en jaktfientlig organisation?

– Jag kan ju konstatera att organisationen inte driver frågor som utvecklar jakten eller viltförvaltningen, utan arbetar åt andra hållet. De vill inskränka jakten, och oftast sker ju det med argument som inte har stöd i fakta utan snarare känslomässiga argument, tycker vi. Jag vill inte sätta någon etikett på någon organisation men den som driver frågor som vill avveckla viltförvaltningen i landet, börjar väl närma sig begreppet "jaktfientlig", säger Martin Källberg. ✕

Skärmdump: svenskjakt.se

Jägarnas ansvar informera om vilt

I snart 80 år har Svenska Jägareförbundet haft det Allmänna uppdraget, att ge objektiv information om jakt och vilt. Uppdraget har under årens lopp ifrågasatts: är det lämpligt att en organisation med så starka partsintressen ska stå för neutral information om jakt?

”Viltvårdsavgifterna som betalas till staten när jägaren löser jaktkort är offentliga medel. Det enda rimliga vore att pengarna tillfaller en riktig myndighet med myndighetsansvar. Det är inte acceptabelt att en intresseorganisation med ett uttalat särintresse i jaktfrågor har ett myndighetsliknande uppdrag.”

Så skrev Åsa Hagelstedt, generalsekretärare i Djurskyddet Sverige, och Camilla Björkbom, förbundsordförande för Djurens Rätt, i en debattartikel i ETC våren 2016.

De är inte de enda som ifrågasatt Svenska Jägareförbundets allmänna uppdrag – ett uppdrag att leda delar av den praktiska jakten och viltvården, ge övergripande information, information om praktisk jakt och förvaltning av viltarter och yrkesmässig utbildning. Statliga utredningar har slagit fast att de dubbla rollerna kan vara problematiska och Miljöpartiets miljöpolitiska talesperson Stina Bergström sa i en granskning som Sveriges Radios Kaliber gjorde att det allmänna uppdraget borde utredas och förändras:

– De delar som handlar om information till allmänheten, där tycker jag att det känns konstigt att det är en organisation som ska göra det. Och en organisation som har en syn på saken så att säga, sa hon då. Svenska Jägareförbundets kommunikationschef Magnus Rydholm håller inte med.

Det förslag som brukar lyftas fram – att Naturvårdsverket som myndighet borde ta över funktionen – är han skeptisk till.

– Det har funnits organisationer eller företrädare som sagt detta. Men ingen av dem har i detalj gått in på hur det alternativet faktiskt skulle kunna fungera, det är ganska otydligt.

Han säger också att jägarnas betalningsvilja bygger på att de känner en delaktighet och får bidra med fakta.

– Det allmänna uppdraget är byggt på jägarnas ideella engagemang, en form av medbestämmande eller delaktighet i förvaltningen, och den skulle minska om en statlig myndighet tog över. Jägarna har större förtroende för sin egen organisation. Det skulle bli dödsstöten för Viltvårdsfonden om någon annan skulle få uppdraget och jag tror att viltförvaltningen hade blivit både dyrare och sämre. Många ideella jägare gör delar av arbetet gratis för att det är deras egen organisation. Skulle uppdraget flytta, skulle staten få betala för att få arbetet utfört.

Hur ser ni på den kritik som rests mot att Jägareförbundet får dubbla roller?

– Den bottnar i okunskap. Alla regeringar i modern tid, oavsett politisk färg, har varit väldigt nöjda. Vi har aldrig fått några klagomål på att vi skulle brutit mot någon opartiskhet.

Jägareförbundet är en organisation med starka partsintressen. Är det ändå möjligt för er att ge objektiv information om jakt?

– Ja, det tycker jag verkligen. Vi har ett uppdrag från medlemmarna och ett från staten. Bägge uppdragen går ut på att agera i enlighet med forskning och fakta. Statens uppdrag är väldigt styrt vad gäller hur pengarna ska användas och vi kan inte använda dem till något annat. Allt ska avrapporteras till regeringen.

Magnus Rydholm tar den omdebatterade vargjakten som ett exempel. Förbundet fick en förfrågan om att informera om och förankra ett projekt där genetiskt viktiga vargar skulle flyttas.

– Men där tackade förbundet nej till uppdraget, för många av våra medlemmar hade inte kunnat relatera till det. Det agerandet tycker jag illustrerar vår ambition att vara objektiva.

På Naturvårdsverket vill Gunilla Skotnicka, som är biträdande avdelningschef, inte uttala sig om huruvida de bör ta över ansvaret för informationsuppdraget.

– Det här är en fråga som diskuteras och ett förslag som då och då väcks är att en myndighet borde ta över. Vår syn på det här är att Jägareförbundet har haft sitt allmänna uppdrag under lång tid och det är inte konstigt att man funderar över andra

Torbjörn Larsson, ordförande Svenska Jägareförbundet längst till vänster, i mitten Sven-Erik Bucht i Almedalen i somras.

konstruktioner. Jägareförbundet har gjort mycket bra inom ramen för det allmänna uppdraget men hur det här arbetet och finansieringen ska utformas framöver, är primärt en fråga för regeringen. Vill regeringen titta på detta och ha underlag från oss bistår vi med det.

Jägareförbundet befarar att det skulle bli dyrare och sämre om ni tar över, eftersom jägarna inte hade varit lika benägna att ställa upp på olika sätt. Vad tänker du om det?

– På den frågan skulle jag vilja svara att det finns för- och nackdelar både med att låta Svenska Jägareförbundet, eller en myndighet, utföra det som omfattas av det allmänna uppdraget i dag. Ytterst är det en fråga för regering och riksdag.

Vad skulle ske om ni fick ta över?

– Får vi ett ändrat uppdrag, större uppdrag eller ändrad finansiering får vi ta oss an det och hantera det efter bästa förmåga. Vi är ju vana att ställa om och anpassa vår verksamhet utifrån vad regeringen beslutar. Näringsdepartementet har hand om dessa frågor och här säger statssekreterare Elisabeth Backteman att enligt regeringens förordning om Naturvårdsverkets instruktion har Naturvårdsverket faktiskt redan särskilt ansvar i frågor om jakt och vilt enligt jaktlagen.

– I samband med att det allmänna upp-

draget lämnas, anges även målen för den verksamhet som medlen ska finansiera. Ett mål för 2017 är att enskilda ska ha tillgång till objektiv, kunskapsbaserad och lättillgänglig information om praktisk jakt och viltförvaltning samt om viltforskning. Ett annat mål är att myndigheter på förfrågan får underlag och objektiva yttranden i frågor om praktisk jakt och viltförvaltning. I regeringens uppdrag till förbundet anges också att det tydligt ska framgå när förbundet informerar inom ramen för det allmänna uppdraget.

Elisabeth Backteman säger att man i detta sammanhang bör känna till att Svenska Jägareförbundet inte är den enda organisation som bidrar med sina sakkunskaper.

– Vad gäller regeringens arbete inom jakt och viltvård får olika relevanta aktörer möjlighet att lämna synpunkter och bidra i arbetet med till exempel författningsförslag. I frågor som berör jakt och viltvård brukar Lantbrukarnas Riksförbund, Svenska samernas riksförbund, Djurens Rätt, Naturskyddsföreningen och Världsnaturfonden ges samma möjlighet att bidra med sin sakkunskap som just Svenska Jägareförbundet, säger Backteman.

Just nu utreder EU om Allmänna uppdraget ska upphandlas och inte med auto-

DETTA ÄR VILTVÅRDSFONDEN

Alla svenska jägare betalar varje år en viltvårdsavgift, i form av ett jaktkort som administreras av Naturvårdsverket. Avgiften ligger för närvarande på 300 kronor per jaktår.

Pengarna samlas i Viltvårdsfonden och förvaltas av Kammarkollegiet. Regeringen delar sedan ut pengarna ur fonden till organisationer som arbetar med jakt, vilt och naturvård, med krav på återrapportering.

Syftet är att ”främja viltvården eller andra liknande ändamål som är förenliga med syftet med jaktlagen”. Vilda däggdjur och fåglar ska enligt lagen ”vårdas i syfte att bevara landets viltbestånd och främja en med hänsyn till allmänna och enskilda intressen lämplig utveckling av viltstammarna”.

Så här fördelades pengarna 2016:

- Svenska Jägareförbundet: 52,2 miljoner kr
- Naturvårdsverket: 24,7 mkr
- Jägarnas Riksförbund: 7,2 mkr
- Statens veterinärmedicinska anstalt: 3,0 mkr
- Länsstyrelser: 1,7 mkr
- Svenska Naturskyddsföreningen: 0,4 mkr

PRIVAT AVGIFT, OFFENTLIGA MEDEL ELLER SKATTEPENGAR?

Olika debattörer har beskrivit pengarna ur Viltvårdsfonden på olika sätt. Klart är att det inte rör sig om skattemedel, eftersom avgiften inte är en skatt utan just en avgift för att få jaga. Däremot kan man betrakta dem som offentliga medel eftersom de förvaltas av Kammarkollegiet och fördelas av regeringen. Inga andra aktörer bidrar dock med pengar till Viltvårdsfonden, så i realiteten finansieras den – och det allmänna uppdraget – enbart av jägare.

KÄLLA: NATURVÅRDSVERKET OCH SVENSKA JÄGAREFÖRBUNDET

matik gå till Svenska Jägareförbundet.

–Jägareförbundet har skött sitt uppdrag perfekt under mycket lång tid. Tyvärr utsätts det för attacker som anmälningar till EU. Nu måste vi hantera detta i regeringen, sa Sven-Erik Bucht på seminariet ”Utan ideellt arbete stannar Sverige” i Almedalen. Från EU-kommissionen hälsar pressansvariga Maud Noyon att dialog pågår med svenska myndigheter. ✕

"VÅRA ARGUMENT STÖDS AV FORSKNING OM VILT"

Vi vill se bättre djurskydd för viltet och hundarna som utför jakten. Det gör oss inte jaktfientliga, säger Djurskyddet Sveriges ordförande.

Den som vill inskränka jakten genom känslomässiga argument och driver frågor som vill avveckla viltförvaltningen i landet börjar närma sig begreppet "jaktfientlig" säger Svensk Jakts chefredaktör på sidan 17.

Vad säger du om det, Linda Maria Vonstad, ordförande Djurskyddet Sverige?

– Det framgår inte på vilka grunder han ger oss dessa tillmälen, men som ordförande ställer jag mig inte bakom dessa påstående. Vi anser att djurskyddsaspekten både för det jagade viltet och för de djur som används i jakten ska tas omhand på ett bättre sätt generellt.

Driver ni frågor som vill avveckla viltförvaltningen?

– Vi vill utveckla viltförvaltningen med mera fokus på djurskydd, smittskydd och naturvård. Men detta är ingalunda något som i sig skulle innebära att vi motsätter oss

jakt eller viltförvaltning på andra sätt.

Hur vill ni att viltförvaltningen ska se ut?

– Alla jakt- och viltfrågor ska hanteras av en statlig myndighet med ett tydligt myndighetsuppdrag att informera korrekt om exempelvis rovdjursfrågorna och viltförvaltningen. Idag ligger en stor del av myndighetsansvaret för jakt- och viltförvaltningsfrågor hos Naturvårdsverket. Men även Jordbruksverket och Skogsstyrelsen har ansvar för delar av jakt- och viltförvaltningen. Detta delade ansvar har medfört att jakt- och viltförvaltningen inte alltid har varit fullt så sammanhållen och effektiv som den borde kunna vara. Med en ny viltmyndighet med helhetsansvar skulle det bli enklare att få en god överblick och en balans mellan olika intressen. Denna myndighet skulle då också ansvara för de områden som idag lagts ut på föreningslivet.

Vi vill vidare se jakt med drivande hund

under rätt omständigheter, att stor hänsyn tas till djurens artspecifika egenskaper när tillåtna jakttider och -metoder beslutas, att djurskyddsutredningens förslag att inga fåglar får födas upp och sättas ut i naturen för avskjutning följs. Det är några av våra ställningstaganden och vare sig vi är överens eller inte så skulle jag inte benämna dem som känslöargument: de stöds av forskning, lyfts fram av statliga utredningar och speglar våra medlemmars syn på hur viltförvaltning och jakt bör bedrivas.

Vad tänker du om den här debatten?

– Jag möts gärna och tar ett samtal om sakerna som vi kan vara överens med jägarna om – det är jag övertygad om skulle hjälpa både viltförvaltningen och djuren mera än att gräva ned oss i skyttegravar och utkämpa ett krig som djuren är förlorare i!

Läs alla Djurskyddet Sveriges ställningstagande här: www.djurskyddet.se

”DET ÄR VIKTIGT ATT GÖRA PINAN KORT”

Antalet viltolyckor ökar. Förra året registrerades 58 579 viltolyckor i Sverige. Hur många djur som skadeskjuts varje år är svårare att få en bild över. Vi mötte Per Kristoffersson, eftersöksjägare på heltid, som berättar att vissa typer av skador innebär stort lidande för de drabbade djuren.

Den avgörande anledningen till att viltolyckorna ökar är att vi har en starkare viltstam än på många år. Ökad biltäthet och högre hastigheter är två andra skäl. Det säger Per Kristoffersson, eftersöksjägare på heltid, och berättar att skadorna hos de drabbade djuren har ändrat karaktär med åren.

– Det var fler benbrott förr. Moderna bilar är anpassade för att klara krockar. De är mjukare i fronten vilket gör att de lättare knycklas ihop vid en kollision. Visst har vi benbrott fortfarande men utvecklingen har lett till att det tyvärr blivit vanligt med käkskador, särskilt hos större klövdjur, som älg och dovhjort. Det händer när fronten viker och djuren träffas av den främre dörrstolpen.

Käkskador kräver ofta avlivning. Men tyvärr kan det innebära svåra och utdragna eftersök innan djuren hittas.

– Har de bara friska ben kan de springa fort, långt och länge. Lyckas man inte hitta dem så innebär det svårt lidande. Det kan ta någonstans mellan en vecka och 14 dagar innan de självdör, beroende på om de klarar av att dricka eller inte, säger Per.

Muskelskador i bogar och lår, som också är vanliga, är ofta allvarligare än vad folk i allmänhet tror.

– Direkt efter en kollision ser det inte så illa ut eftersom smärtan ofta kommer dagen efter. Skadan blir till en lårkaka som leder till inflammation. Det är en långdragen

process som så småningom kan leda till kallbrand. Sådant lidande kan pågå i flera månader innan djuret till sist dukar under.

Det är dock inte enbart viltolyckor som orsakar lidande. Per gör mellan 500 och 600 eftersök på feldskjutet vilt varje år. Det kan röra sig om allt från lindriga mjukdelsskador till allvarliga frakturer och bukskador.

– Vi talar om väldigt små marginaler. Vid sikte på hjärta eller lungor är det lätt gjort att träffa i buken. Bukskador är plågsamma och lite beroende på hur skottet har tagit kan djuret leva mellan en timme och ett dygn efter påskjutning. Fördelen med djur som träffas i buken är att vi oftast hittar dem ganska snart.

Per poängterar att Sverige har skickliga jägare och hög jaktetik.

– Visst finns det rötägg i skogen, men de allra flesta är seriösa och tar jakten på största allvar, men jakt är oförutsägbart, så självklart kan ett skott träffa fel och leda till trubbel emellanåt, även för den bäste.

Under ett eftersök arbetar Per utifrån tre kriterier. Det första av dessa är att spåra och avliva skadat vilt. Det andra är att friskförklara djuret och låta det löpa. Det tredje är att konstatera skadans art för att kunna avgöra om djuret trots lindrig skada kan klara sig och ska få löpa, eller om han ska fullfölja eftersöket. Den svåraste situationen är den sistnämnda.

– Det är ett oerhört svårt beslut att ta. Ibland kan man avgöra hur svår skadan är genom att iakttä spårhunden. Är den väldigt ivrig så kan det betyda att vittringen av blod och stresshormoner är stark. Då kan man förutsätta att skadan är svår, och då ger jag inte upp i första taget.

Per förfogar över oundgängliga resurser i form av välutbildade hundar. Hemma på gården i Sörmland finns för närvarande tio individer med varierande egenskaper – terriers, laikor, stövare, jämthundar samt hannoveranska viltspårhundar.

– Ett eftersök kräver vanligen två hundar, en spårhund i lina som söker tills vi får kontakt med djuret, och en som jag kan släppa för att stoppa och ställa det.

När han åker ut på uppdrag har han dock fem eller sex hundar med sig i sin specialutrustade pick-up.

– Jag väljer vilka hundar som passar bäst för uppgiften när jag väl är på plats och har situationen klar för mig. Dessutom kan en hund bli skadad, eller jag kan bli kallad till ett nytt eftersök direkt efter. Då är det nödvändigt att ha utvilade hundar i beredskap.

Just idag står det träning i eftersöksstart på schemat. En kollega till Per har lagt ut ett kortspår som börjar vid vägen och leder omkring 400 meter in i skogen. Eleven är en hannoveransk viltspårhund som heter Louie och är tre år gammal.

Det tar ett par vändor längs vägrenen

Per Kristoffersson är eftersöksjägare med ansvar för rovvilt på vägen i Södermanland, samt har jourområde för sök efter skadeskjutet vilt i Södermanland och Östergötland. Vid behov finns Per också tillgänglig för eftersök på trafikskadat vilt.

innan Louie snappar upp spåret och leder Per in i skogen. Lugnt och metodiskt, med linan släpande efter sig, söker sig hunden kors och tvärs genom ris och snår. Han tappar spåret ett par gånger men hittar snabbt på det igen, och efter cirka 15-20 minuter når han målet och får sin belöning i form av klappar och godis.

– Jag är nöjd med tanke på att han är så ung. Han har några år på sig. På topp brukar de vara först vid omkring 6 – 7 års ålder säger Per och klappar om Louie.

Pers drivkraft är framförallt att förkorta

skadade djurs lidande, men också att hjälpa människor, både jägare och trafikanter, som hamnat i trubbel. Av dessa anledningar går han ut i skogen vilken tid på dygnet som helst.

– Självfallet ska man göra pinan kort även om det kräver nattjobb. Jag gör nog 70 till 75 procent av alla eftersök i mörker. På sätt och vis är det också lättare på natten. Vittringsförhållandena är bättre och det är lugnare och säkrare i skogen.

Han var bara tolv år när han började jaga tillsammans med sin pappa, och femton när

han började intressera sig för eftersök.

– Jag fascinerades av att följa spår och tyckte om att samarbeta med hundarna. Och jag ville inte ha skadat vilt i skogen.

Efter att ha sysslat med eftersök på ideell basis i flera år bestämde han sig för att bli professionell och starta egen firma.

– Vi skulle behöva vara fler som sysslade med eftersök på heltid. Det är just tiden som ofta är avgörande för om man ska lyckas eller inte. Det måste få ta den tid det kräver. Ibland flera dagar. ✖

VILTOLYCKORNA ÖKAR – OSÄKERT OM SKADESKJUTNINGAR

2016 skedde 58 579 viltolyckor. 2015 skedde 48 190 och 2003 skedde 33 136, enligt Nationella Viltolycksrådet.

Det är svårare att få en klar bild över hur många djur som skadeskjuts. Varje år jagas omkring 1,5 miljoner vilda djur i Sverige.

Enligt en undersökning från 1999 från Svenska Jägareförbundet föll 75 procent av de 94 341 älgar som påskjutits i närheten

av skottplatsen, 11 procent föll inom 100 meter från skottplatsen och 13,2 procent, vilket motsvarar cirka 13 200 djur, gick vidare varvid eftersök fick sättas in.

Mellan 1,2 procent och 4,5 procent av de förmodat påskjutna älgarna hittades aldrig, enligt rapporten ”Älgjakt och skadeskjutningar under den första älgjaksveckan 1998” av Hans von Essen och Göran Ericsson.

Om vilt har skadats vid jakt ska jägaren snarast vidta de åtgärder som behövs för att viltet ska uppspåras och avlivas. Jägaren är ansvarig.

Om jakten har jaktedare är denne skyldig att se till att eftersök genomförs. Vid jakt på björn, varg, järv, lo, älg, hjort, rådjur, mufflonfår eller vildsvin ska en hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt kunna finnas på skottplatsen inom högst två

timmar efter påskjutningen.

Vid licensjakten på varg år 2017 träffades 22 av 24 vargar med minst ett skott i vital del. Två fälldes vid eftersök. I en av vargarna hittades hagelrester, vilket innebär att illegal jakt förekommit, enligt Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA.

TEXT LOTTA SILFVERBRAND OCH KATARINA HÖRLIN

GRYTJAKT – NÖDVÄNDIG ELLER PLÅGSAM?

Grytjakt är en vattendelare. Den behövs, rätt utförd är den odramatisk, säger de som är för. Nej, den stressar djuren och är helt onödig, hävdar andra.

Flera djurskyddsorganisationer anser att grytjakt borde förbjudas med motiveringen att jaktformen är stressande för djuren. Eftersöksjägare Per Kristoffersson, som intervjuas på förra sidan och själv utövar grytjakt menar att den föreställningen är grundad på okunskap och fördomar.

– Många tror att hundarna slåss med djur i gryt, men det stämmer absolut inte. En hund som fysiskt attackerar en räv eller en grävling har fel egenskaper och ska inte användas i grytjakt. En annan vanlig föreställning är att man stör viltet i sitt bo, men ett gryt är inte det samma som ett bo. Både rävar och grävlingar förflyttar sig, och söker sig till olika gryt, till exempel beroende på var tillgången på föda är som bäst för stunden. De stannar alltså inte i ett och samma hela tiden.

Per förklarar hur grytjakt går till.

– Räv och grävling är två skilda djurslag med olika egenskaper. Därför ska också de hundar som används för respektive djurslag ha specifika egenskaper. När det gäller grävling, som i jämförelse med räv oftare uppehåller sig i gryt, krävs en hund med förliggaregenskaper. Hunden tar sig ner i grytet. När den får kontakt med grävlingen stannar den och ger ståndskall. Den ska absolut inte bita eller gå i närstrid med

grävlingen. Nästa steg är att jägaren gräver sig ner till hunden och lyfter bort den. Då tittar grävlingen fram och avlivas med ett skott. Efter nedslaget återställer man grytet för att andra individer ska kunna använda det. Jägare är rädda om sina gryt. Dessutom tillhör det god jaktetik.

Det vore förödande för viltvården med ett förbud, enligt honom.

– Det handlar om förvaltning. Jakten bidrar till att minska trycket på småvilt och att hålla sjukdomar som rävsckabb i schack, och inte minst om att hålla antalet viltolyckor nere.

Han förnekar inte att grytjakt, om den utförs på felaktigt sätt och med olämpliga hundar, kan ge upphov till stress och skador.

– Det är som med all annan verksamhet, att det kan finnas olämpliga människor som bedriver den.

Djurskyddet Sverige vill se ett förbud.

Det vill även SVF, Sveriges Veterinärförbund. År 2004 skrev SVF ett yttrande, vars innehåll än i dag är aktuellt enligt SVF, till Jordbruksdepartementet: ”De djurslag som jagas med grythund kan även jagas ovan jord eller med burfallor, varför argumenten att grytjakten är nödvändig för att reglera viltstammen eller att bekämpa smittsamma sjukdomar inte är relevanta”. När det gäller

Grytjakt kan skada och stressa djuret om det utförs på fel sätt.

FOTO: ISTOCK

eftersök på grytlelande vilt kan det ifrågasättas om det inte medför mindre lidande att lämna det skadade djuret i grytet än att utsätta det för de stressreaktioner grytjakt en utsätter det för, skrev SVF och fortsatte: ”Många av veterinärförbundets smådjurspraktiserande medlemmar får regelbundet ta hand om jakthundar som orsakats allvarliga skelett- och mjukdelsskador, främst i ansiktet, genom slagsmål med grävlingar i gryt. Denna typ av skador beror helt på bruket av hundar för grytjakt, och skulle upphöra om grävlingarna endast jagades ovan jord eller med burfallor. Skadorna har uppkommit trots att de skadade hundarna godkänts för grytjakt i grytanlagsprov.”

Läs en längre artikel i webbtidningen om ämnet. ✖

SÅ SÄGER LAGEN OM HUNDAR VID JAKT

Det finns elva typer av jakthundar, enligt SKK: Ställande hundar, grythundar, skällande, stötande, apporterande eller stående fågelhundar, eftersökshundar, kortbenta drivande hundar, kortdrivare, stövare och drivande vildsvinshundar.

Jakthundar som är lämpade för respektive jaktändamål får användas av jakträttsinnehavaren eller av annan person med jakträttsinnehavarens medgivande vid tillåten jakt och vid jaktträning, mellan angivna tider för respektive vilt. Vilka dessa är anges i lagen.

GRYTJAKT

• Hundar som är lämpade för ändamålet får användas för jaktträning och prov under hela året i gryt som är särskilt iordningställda för ändamålet. Jordbruksverket får i samråd med Naturvårdsverket meddela föreskrifter om hur sådana gryt ska vara utformade. *Källor: Svenska kennelklubben, SKK och Jaktförordningen.*

Jägare och medlemmar i Djurskyddet Sverige

Bland Djurskyddet Sveriges medlemmar finns också personer som varit aktiva jägare under flera år. Hur resonerar de? Möt två av dem här – Sven Svensson och Björn Dahln.

SVEN ÄR BÅDE JÄGARE OCH DJURSKYDDARE

Sven Svensson har arbetat som kommun-jägare sedan 1978. 2012 kom han i kontakt med Djurskyddet Sverige och sedan dess har han varit en drivande medlem i Djurskyddet Ronneby, som har stort fokus på de vilda djuren. Att vara både jägare och medlem i Djurskyddet ser han bara fördelar med. – Det är ju på så sätt man kan göra skillnad och påverka. Pajkastning har aldrig varit min grej, säger han.

Jakten behövs. Det är Sven Svensson kompromisslöst övertygad om. Han säger att det råder obalans i naturen, vilket inte minst märks genom att vissa djurarter tillåts ”ta över” scenen. På sikt menar Sven att andra djurarter får allt svårare att överleva och i värsta fall utrotas. – Jag anser att vi jägare faktiskt måste ha tillåtelse att leka Gud ibland när det gäller att hålla efter vissa djurarter. Det jagas allt mindre i Sverige och idag handlar det nästan uteslutande om jakt på rådjur, älg och gris. Vi behöver mer jakt på även räv, mård, säl

och grävling till exempel. Grävlingen saknar i stort sett helt naturliga fiender. Sven Svensson säger att det i Ronneby inte är ovanligt att en villaägare kan ha uppemot sju rådjur på tomten. Trädgården är en näst intill perfekt biotop för rådjur som är finsmakare och har relativt lätt för att vänja sig vid människor. – Då lyfts återigen den där känsliga frågan om hur mycket vilt vi ska tillåta inne bland bebyggelse. Det är viktigt att vi tillsammans hittar en lösning på vilken nivå som är acceptabel, säger han. **Sven Svensson anser att Jägareförbundet och Djurskyddet Sverige hade vunnit på att försöka närma sig varandra i frågor där motsatta uppfattningar finns.** – Läget hade varit mindre låst om fler hade engagerat sig både i Djurskyddet och i Jägareförbundet från båda sidor. Tyvärr är jag för gammal nu för att engagera mig på det nationella planet, jag har inte heller den tiden som krävs. Mitt engagemang

lägger jag istället ner på hemmaplan, förklarar Sven, som idag sysselsätter sig med att röja kohagar och att, genom Skogsgruppen i Ronneby, montera upp fågelholkar i syfte att främja fågellivet. Över 700 holkar har det blivit genom åren. Jakten har Sven Svensson en alldeles speciell relation till: Den har följt honom genom hela livet från den dag då han fem år gammal fick följa med sin far ut i skogen fram tills idag. – Jag jagar enbart för att äta och för att främja balansen i naturen. Allt annat kring själva dödandet är jag ointresserad av, förklarar han och säger att den massmediala bilden av troféjakt och tjuvjakt tyvärr har kastat skugga över svenska jägarkåren. – Det finns inte någon jägare som tycker det är positivt med troféjakt eller tjuvjakt. De som sysslar med sådant är inga jägare anser jag. Personligen bryr jag mig inte ens om hur många horn älgen har som jag fäller, ju fler horn desto segare kött. **Text:** Christer Persson **Foto:** Privat

”JAG ÄGNAR MIG INTE ÅT NÖJESJAKT”

Björn Dahln är ordförande för Djurskyddet Kronoberg och har varit jägare i mer än 40 år. Han har tidigare suttit i Djurskyddet Sveriges förbundsstyrelse och det här är hans tankar kring att vara både jägare och djurskyddare. **”Du ska aldrig behöva** ångra ett avlossat skott, det är jägarens grundregel. Du ska vara helt säker på att du träffar som tänkt, och inte chansa på långa avstånd eller med djur som springer fort. Jag är skogsägare i Småland och det är viktigt att inte ha en för stor älgpopulation, eftersom djuren går illa åt tallplantorna. Men jag ägnar mig inte åt nöjesjakt. Vi tar rätt på det vi skjuter, mest älg, och jagar ganska lite. Min första älgjakt var 1976, samtidigt som jag gick med i jaktlaget vid vår gård. Kamratskapet var en viktig del, och är det fortfarande. 2001 började jag som länsveterinär i Växjö och gick samma år med i Djurskyddet Kronoberg för att det stämde överens med mina värderingar. Efter ett par år blev jag ledamot i förbundsstyrelsen. För mig har det aldrig varit en motsättning att vara både djurskyddare och jägare. **Fördelen är att man blir extra medveten. Som nu när jag ska på sjöfågeljakt i Västerviks skärgård med ett par vänner – den här gången tar jag inte med bössan, eftersom jag inte har övat på länge och därför inte vill äventyra djurskyddet. Jag äter kött också, vilket vissa djurrättsengagerade kan vara emot. Men det viktiga är att djuren föds upp på bästa sätt. Tidigare var jag besiktningssvetsare för Livsmedelsverket och på ett slakteri för nöt- och lammkött. Jag köper endast svenskt kött som följer svenska djurskyddsregler. De vilda djuren har det bra så länge de går fritt. Det är viktigt att de skjuts av seriösa och välutbildade jägare, och det är ett av skälen till att jag engagerat mig inom djurskyddet. Det betyder inte att alla jägare och djurskyddare tycker lika. Det märks inte minst när det kommer till frågor om varg och jakt med lösa hundar.”** **Text:** Anna Thulin **Foto:** Privat

Ny viltmyndighet ska analyseras djupare

År 2015 la regeringen ner Jaktlagsutredningen. Den skulle under utredaren Håkan Larssons ledning ha lämnat förslag till en moderniserad jaktlagstiftning och anpassa den till EU-rätten. Skälet till att utredningen lades ner var ekonomisk, då anslaget till regeringskansliet drogs ner, enligt Sven-Erik Bucht. Riksdagen tillkännagav därefter att regeringen ska utreda ett antal frågor som utredningen skulle besvara och i följd frågade riksdagsledamot Åsa Coenraads (M) landsbygdsministern hur han avsåg att fortsätta utreda frågan om en jakt- och viltmyndighet efter Jaktlagsutredningens delbetänkande Viltmyndighet – jakt och viltförvaltning i en ny tid (SOU 2013:71). ”Betänkandet har remitterats och regeringens bedömning är att vissa frågor kräver ytterligare utredning. Utestående frågor måste analyseras betydligt djupare än vad utredningen har gjort och betänkandets förslag avseende finansieringen är inte tillfredsställande. Svensk viltförvaltning har förändrats över tid och fortsätter att utvecklas. Frågan är komplex och har många aspekter som måste beaktas och tas hänsyn till. En väl utformad myndighetsstruktur är en förutsättning för en effektiv och hållbar viltförvaltning.” sa Bucht sitt svar.

Britt Hansen och hunden Lex, 9 år.

DJURSKYDDET RONNEBY BRINNER FÖR ALLA DJUR

I år jubilerar Djurskyddet i Ronneby. Under 120 år har föreningen stått till djurens förfogande och kan stolt presentera sig som en av landets äldsta djurskyddsföreningar.

Liksom den där vinterdagen i december 1897 går medlemmarnas arbete fortfarande ut på att hjälpa nödställda djur.

– Vi märker hur allt fler värnar om djuren i vårt samhälle, men ändå går det trögt att värva nya medlemmar till vår förening, förklarar ordförande Britt Hansen.

Trots det är tongångarna överhängande positiva när Tidningen Djurskyddet pratar

med henne om föreningens framtid och den resa den hittills gjort, en resa som varat i mer än ett helt sekel.

År 2012 tillträdde Britt Hansen ordförande-posten genom att, som hon själv beskriver det, halka in på ett bananskal i verksamheten.

– Ja, det var lite roligt faktiskt. Jag stod och matade rådjuren i skogsgläntan utan-

för mitt hus när en förbipasserande man frågade om jag inte visste att man kunde få ekonomiskt stöd till sådant. Jag svarade att det visste jag minsann inte. Varpå mannen berättade att jag kunde få hjälp via Djurskyddet i Ronneby. Och på den vägen är det. Nu är jag ordförande och har arbetat fram en styrelse på sammanlagt sju personer, säger Britt Hansen stolt och med en gnutt humor.

Hur mycket föreningen fick ärva är Britt Hansen förtegen om, men säger att det handlade om ”en hel del pengar”.

Kvinnan som skänkte arvet var en stor djurvän som även värnade de vilda djuren.

– Hon hette Maria Peterson och avled i en eldsvåda i december 1995. Vi fick beskedet om arvet något år efter hennes bortgång och i samband med detta fick föreningen även förbinda sig att avsätta medel för de vilda djurens väl. Det kunde vara sådant som stödmatning under det tuffa vinterhalvåret, samt att hjälpa skadat vilt. Detta är en linje vi arbetar efter än i dag, förklarar Britt Hansen, och nämner flera olika projekt de genomför inom området.

Ett är samarbetet med föreningen Skogsgrupp Ronneby, som bygger och sätter upp fågelholkar i närområdet. Den sköter även om holkarna och kontrollerar ifall några fåglar bott där under året.

– Fågelholkarna är i olika storlekar och rymmer de flesta fågelarter från ugglor till småfåglar. Vi har även gett pengar till Naturskyddsföreningen i deras arbete med de hotade backsvaorna i Kallinge grustag. De behövde mer sand för att kunna bygga sina bon, vilket vi stöttade med 5 000 kronor, berättar Britt Hansen.

Djurskyddet Ronneby lägger också ner mycket arbete på förebyggande verksamhet, såsom att informera allmänhet och medlemmar om hur de ska agera i kontakt med vilda djur. Under senare år har de i samarbete med Studieförbundet startat studiecirkel om länsstyrelsens, polisens och räddningstjänstens arbete med vilda djur i samband med olika nödsituationer.

Mottot för Britt Hansen och hennes kollegor är att alla djur är lika mycket värda och att alla ska få lika mycket hjälp. Därför har föreningen gjort ett medvetet val att inte enbart fokusera på katter. Idag informerar den var man kan vända sig i händelse av att en bortsprungen, eller hemlös, katt skulle dyka upp. Oftast hänvisar föreningen till kollegorna i Kattkommando syd eller till Länsstyrelsen. För något år sedan inträffade en händelse som fick Britt att reagera.

– Ett äldreboende här i Ronneby hade under flera års tid haft en katt inneboende. När katten plötsligt drabbades av diabetes tyckte kommunen det blev för dyrt med den veterinärvård det skulle kräva, så kommunen valde helt enkelt att inte hjälpa katten. Vi här på Djurskyddet i Ronneby

samlade kraft och var precis på väg att hjälpa till när kommunen, efter stark kritik, ändrade sig och beslutade att man skulle betala för diabetessprutorna. Så det löste sig på bästa sätt utan vår inblandning.

Britt Hansen tycker att ärendet kännetecknar föreningens arbete på ett bra sätt.

– Vi är handlingskraftiga när det inträffar något och om vår hjälp behövs är vi ständigt beredda, även om det som i detta fall löste sig ändå.

När Britt Hansen och hennes styrelse tillträdde 2012 ville de sätta sin egen prägel på verksamheten.

Vad är du extra stolt över att ni har genomfört under dessa fem år?

– Att vi fått så bra kontakt med allmänheten här i Ronneby, vilket inte minst märks under vårt upprop mot nyårsraketer. Där har vi ett enormt stöd och genomslagskraft. Jag är också extra stolt över det rabatthäfte vi just nu håller på att skapa där våra medlemmar får upp till 25 procents rabatt i olika butiker runt om i Ronneby. Vi har även en ansluten hund- och kattmassör som ger 10 procent rabatt på en behandling. Utöver denna rabatt kan man även ansöka om stöd hos oss om ens hund skulle behöva massage eller gå på löpband efter exempelvis en operation. Vi tycker att kostnaderna för djursjukvård är för höga i dag, därför vill vi gärna hjälpa våra medlemmar med detta.

Ni har även kommunjägare Sven Svensson som kassör i styrelsen. Hur påverkar detta ert arbete?

– Jag tror vi är den enda djurskyddsföreningen i Sverige som har en kommunanställd jägare i vår styrelse. Det har hjälpt oss enormt mycket i vårt arbete med framförallt skadat vilt. Svens telefonnummer står på vår hemsida så allmänheten på ett enkelt sätt kan få tag i honom.

– Som exempel fick vi in ett samtal om en skadad and i Brunnsparken för ett tag sedan. Tack vare att Sven är så tillgänglig kunde han snabbt rycka ut och ta hand om den. Vårt samarbete är enbart positivt. ✕

OM DJURSKYDDET RONNEBY

Antal medlemmar: Cirka 40 stycken.
Beviljad stödmatning för vilt 2016: Cirka 12 ansökningar fick bidrag till foder.

DJURKUL I KRISTINEHAMN

Andra veckan i augusti var det Djurkul för barn mellan sju och åtta år på **Djurhemmet i Kristinehamn**.

Arrangören Barbro Palm berättar:

"Det började med att vi fick utbildning och goda råd runt lämpliga övningar inför Djurkulveckan av Djurskyddet Sveriges projektledare för REDE, ett värdegrundsmaterial som övar barn i att känna empati med djur. Eftersom detta skulle bli 'vår debut' var det ett oundgängligt stöd.

Vi är tre personer som arbetar i vår lokala REDE-grupp här på Djurskyddet i Kristinehamn. Jag, Lena Lihoff och Helene Röö. Lena är pensionerad förskollärare och en oerhörd trygghet. Utan henne hade jag fått rusta mig på ett helt annat sätt. Lena fanns alltid redo med extrauppgifter, men de behövdes nästan inte. Allt flöt på! Helene Röö är hunden Hugos matte, hon

hjälp till med allt möjligt och såg till att barnen fick prata med Hugo.

Slumpen gjorde att det blev fyra flickor och fyra pojkar, fyra sjuåringar och fyra åttaåringar. Den första dagen bekantade vi oss med katter, en kanin, ett marsvin, en jättespindel (dock endast i bur) och inte minst med Hugo – den stora hunden som ingick i gruppen. Vi såg en film, en kasper-teater om en katts öde. Alla dagar hade vi fikarast och bjöd på Festis och bullar.

Dag 2: Återkoppling till gårdagens film, som ju slutade lyckligt. Vi talade om Känslor med stort K. Våra känslor och djurens känslor. Nya KristinehamnsPosten besökte oss. Vi spelade rollspel ute i tältet och lärde oss hur vi agerar när vi träffar på djur ute.

Dag 3: Skolbuss hämtade oss och i ös-regn besökte vi Stadsbondgården. Vi talade mycket om de fem friheterna/rättigheterna för djur OCH för barn. Lyckad dag.

Dag 4: Vi kollade förstas in djuren på Djurhemmet. Hur mår kattungarna i dag?

Uppföljning från i går om djurs behov. Barnen fick rita varsitt djur och berätta hur det mår. Sedan var det smådjuren som gällde. Ute i grässlånten byggde vi, efter konstens alla regler, de finaste humlebon. Vi pratade om vad smådjuren gör för nytta, och avslutningsvis fick alla barn varsin fin bok – om just smådjur." summerar Barbro Palm en lyckad vecka. ✖

HÄR ÄR DE 5 FRIHETERNA FÖR DJUR

John Webster, professor i djurhållning och forskare från Bristols universitet, sammanställde 1979 de fem friheterna för djurvälstånd.

1. Frihet från hunger och törst.
2. Frihet från obehag.
3. Frihet från smärta, skada och sjukdom.
4. Frihet att utöva naturligt beteende.
5. Frihet från rädsla och stress.

Sju av de åtta deltagarna under Djurkuldagarna i Kristinehamn med sina fina djurteckningar.

Hunden Hugo var en del av kursledningen.

Här byggs humlebon.

Produkter till häst

Tel: 018-57 24 30/31/34
Fax: 018-57 24 32 info@n-vet.se
www.n-vet.se

N-vet
L Ä K E M E D L

HoofLight är en kombinerad hovkrats och ficklampa som hjälper dig att sköta hästens hov i mörker. Den fungerar även utmärkt som ficklampa ute på ritt, i hästransporten, på tävling, i hagen och när du vill syna din häst. Kratsen är inskjuten i handtaget så att du alltid kan ha den med dig i fickan och skjuts enkelt ut med en knapptryckning. HoofLight är utvecklad och designad i Sverige av hästägare.

HoofLight
SWEDEN

Pris på mässan:
289 SEK

Besök oss i monter B04:28!

info@hooflight.com | www.hooflight.com

Silvia Zerenghi är en av veteranerna på katthemmet i Torre Argentina – här med en av katterna.

SÅ HJÄLPS ROMS HEMLÖSA KATTER

Många turister stannar till vid utgrävningarna i **Largo Torre di Argentina** och får syn på katterna som rör sig bland ruinerna. Vid en första anblick är det svårt att urskilja de kamouflerade katterna, som smälter in i stenblocken på platsen där Julius Ceasar troligen mördades. **Här ligger idag katthemmet Gatti di Roma.**

Ar 1929 upptäcktes det arkeologiska området vid Torre Argentina och samma år blev utgrävningsplatsen ett skydd för övergivna och kringstrykande katter. Den kända filmstjärnan Anna Magnani bodde i närheten och kom ofta för att mata katterna.

Året var 1993. Skådespelarna Antonio Crast och Franca Stoppi arbetade på teatern på piazzan Largo Argentina i centrala Rom. Turister stannade till för att se på platsen där Julius Ceasar troligtvis mördades. Skådespelarna hade nyckeln till en magasinslokal alldeles intill ruinerna, där de förvarade maten till de hundratals övergivna katterna som hade dumpats bland ruinerna. Arbetet med att utfordra alla katter blev övermäktigt för Antonio och Franca, inte minst av ekonomiska skäl, därför gav de nycklarna till vänner och bekanta kattälskare. Dessa grundade den ideella organisationen Gatti di Roma (Roms katter) och är i praktiken fortfarande ockupanter av lokalerna, eftersom de inte betalar hyra.

Nu arbetar 30 volontärer på katthemmet

sju dagar i veckan efter löpande schema. En av de mest rutinerade volontärerna är Silvia Zerenghi, som började redan 1995.

– Förutom adoption till nya hem har vi ett adoptionsprogram på distans där man betalar en månadsavgift som täcker matkostnaderna. På så vis får människor följa ”sina” katters utveckling, säger Silvia.

2016 adopterades totalt 136 katter (vilket är nästan 96 procent av alla katter som kom in till hemmet, jämfört med 32 procent 2015) med tydliga toppar i november, december och januari. Nästan hälften av alla katter adopterades under dessa tre månader.

I juli 2017 vistas sammanlagt 128 katter hos Gatti di Roma. Vissa av katterna är fullt friska och redo att adopteras till ett fysiskt hem, medan de svårast åtgångna katterna får en lugn sista tid i lokalernas rymliga burar.

– Vi har katter som har

blivit påkörda och fått käkarna krossade, katter med medfödda deformationer av olika slag, katter med hjärnskador och tumörer, säger Silvia.

De klart vanligaste dödsorsakerna är att njurarna slutar fungera och olika former av cancer. I förebyggande syfte smörjs alla vita katter som vistas ute bland ruinerna in med solskyddskräm på främst öron och nos för att minska risken för hudcancer.

– Veterinärerna vi samarbetar med arbetar inte ideellt men ger oss mycket reducerade priser. Ett ingrepp som normalt

skulle kostat 100 euro betalar vi 18 euro för. Våra veterinärer brukar utföra steriliseringar från

sidan på ungdjur, eftersom denna kanadensiska metod lämnar mindre ärr, säger Silvia.

Inne i rummet för katter med olika åkommor ligger en stor tjock tabbykatt på en metallvagn bredvid en fylld matskål och sover.

”Vi har ett adoptionsprogram på distans där man betalar en månadsavgift som täcker matkostnaderna.”

Katthemmet i Torre Argentina ligger en trappa ner och har i sig blivit en populär turistattraktion.

GATTI DI ROMA

Grundades: 1993.

Volontärer: 30 .

Anställda: 8.

Läs mer www.gattidiroma.net

– Katten heter Calibano och namnet kommer från Shakespeares Stormen. Han var helt blind och mycket mager när han kom hit, nu ligger han alltid och sover nära matskålen, säger Silvia.

Hon tycker att djurskyddslagstiftningen överlag är bra i Italien, problemet är att lagarna inte efterlevs. För enligt lagen 189/2004 är det förbjudet att överge katter och kan straffas med fängelse upp till ett år och böter på upp till 10 000 euro.

– Men ingen har suttit en dag i fängelse för den här sortens brott, säger Silvia.

Hennes vision är ”Inga fler övergivna katter!”

– Förutom aktiviteten här på Gatti di Roma är en av våra största prioriteringar sterilisering av katter i och omkring Rom. Vi gillar fällor, utför operationerna och

släpper dem igen. Inne i Rom finns inte så många katter, men i förorterna och kring de romska lägren finns många herrelösa katter som förökar sig rasande snabbt, säger Silvia.

Alla Gatti di Romas katter har toppen av högerörat avklippt, ett internationellt tecken för att katten är steriliserad. Under förra året

genomförde de 4 475 steriliseringar.

Fast det står stora tydliga skyltar att INTE mata katterna slängs det ner mycket mat, nästan uteslutande av turister. Maten ligger och ruttnar i solen och skapar dålig lukt. Av de katter som vistas bland ruinerna letar sig några upp till gatunivå och i värsta fall blir de påkörda i den hektiska romtrafiken. Torre di Argentina ligger bara några hundra meter från Tibern mitt i centrala Rom och på plats förstår man snabbt

att katter kan få panik av alla fordon och förbipasserande människor.

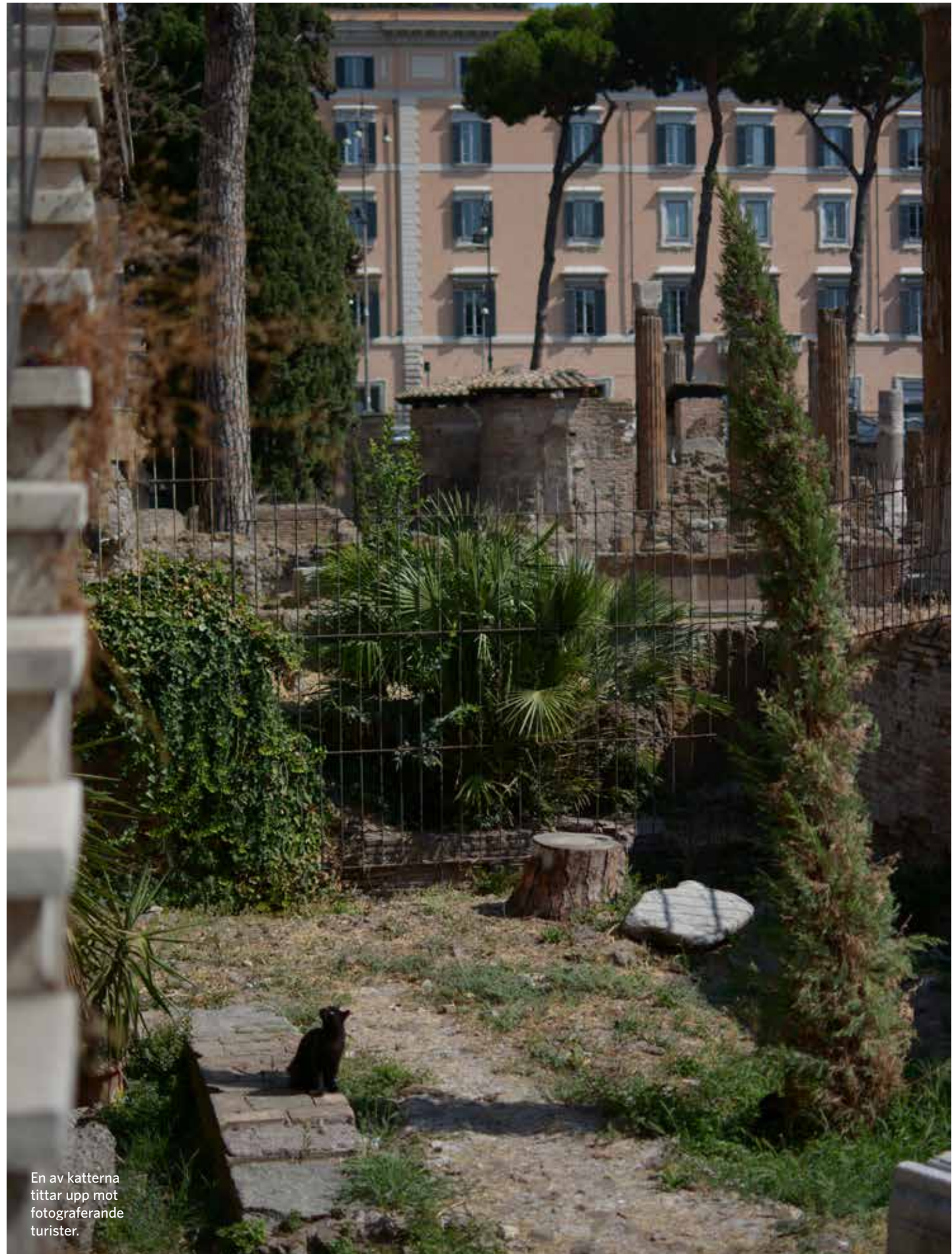
– Vi har blivit populära. För några veckor sedan kom två olika BBC-team och gjorde reportage om oss, ett för BBC Travel och ett för BBC Culture, säger Silvia stolt.

Publiciteten har ökat donationerna till organisationen och numera har Gatti di Roma råd att avlöna åtta anställda.

– I dagens ekonomiska kris i Italien är det fantastiskt att vi inte bara hjälper katter utan även människor, säger Silvia.

En anställd arbetar på kontoret med olika administrativa uppgifter, en är informatör och ansvarar för hemsidan, tre städar varje morgon innan de öppnar och en sköterska har hand om alla sprutor som ska tas och piller som ska ges.

– För tre år sedan dog en av grundarna till Gatti di Roma. Den rastlösa katten Ramingo var mycket fäst vid henne och dog själv några månader senare, sannolikt starkt påverkad av sorg. ✕

En av katterna tittar upp mot fotograferande turister.

Grisars ansiktsuttryck kan avslöja deras smärta

Grisar är stoiska djur. De uthärdar smärta och döljer att de har ont. Samtidigt utsätts många grisar för smärtsamma ingrepp under sina liv.

Lina Göransson har i sitt prisbelönade examensarbete undersökt om det skulle vara möjligt att utveckla metoden "pain-face" för gris. Alltså att via förändringar i deras ansikte se om de har ont. Essän i detta nummer bygger på hennes arbete "Porcine pain face – identifying visible characteristics of pain in pigs".

"Grisar utsätts för smärtsamma ingrepp under sina liv."

Förmågan att känna och uppleva smärta utgör en livsviktig evolutionär anpassning. Smärta gör oss uppmärksamma på tänkbara faror, samtidigt som förmågan leder till omvårdnad av en eventuellt skadad kroppsdel.

Att kunna dölja tecken på smärta utgör dock likaså en livs-nödvändig evolutionär anpassning framför allt hos bytesdjur, som normalt maskerar alla tecken på sådan sårbarhet in i det längsta.

Smärtbedömning hos gris är oftast mycket svårt, med tanke på artens stoiska karaktär. Ett flertal metoder för att kunna identifiera och bedöma smärta hos gris har studerats, men utvecklingen av en tillförlitlig, objektiv och effektiv metod för smärtbedömning hos gris återstår dock fortfarande.

Specifika smärtrelaterade förändringar i ansiktsuttryck anses vara en tillförlitlig metod för smärtbedömning inom human-medicin, till exempel då patientens förmåga att genom ord uttrycka smärta är begränsad. Smärtrelaterade ansiktsuttryck, även kallat pain-face, har likaså studerats inom veterinärmedicin hos andra primater, häst, gnagare och kanin. Även hos dessa individer, oförmögna att kommunicera verbalt, förefaller smärtrelaterade förändringar i ansiktsuttryck att vara en tillförlitlig och användbar metod för bedömning av smärta. Syftet med studien var att undersöka om smärtrelaterade ansiktsuttryck även går att upptäcka hos grisar, trots deras förmåga att dölja även grav smärta, eftersom ett pain face ännu inte, såvitt vi vet, utvecklats hos gris.

Förmågan att upptäcka smärta hos andra varelser har varit viktig i den evolutionära anpassningen för överlevnad. Kommunikationen av smärta mellan individer tjänar inte bara till att varna mot-tagaren för potentiella hot i omgivningen, utan kan också göra det möjligt för observatören att hjälpa till med flykt, läkning och återhämtning från smärtan. Samtidigt finns det hos vissa djur en poäng i att dölja sin smärta, för att inte utsätta sig för nya faror eller risker. Överlevnadsinstinkter gör att framför allt bytesdjur tenderar att inte visa sådan sårbarhet så länge de kan dölja den. För att kunna upptäcka smärta hos dessa djur är det därför nödvändigt med definierade och lämpliga åtgärder för smärtbedömning.

Charles Darwin var förmodligen den förste att observera förekomsten av ansiktsuttryck och deras likhet mellan människor och andra arter i sin "The expression of the emotions in man and animals" 1872.

Han beskrev även distinkta ansiktsuttryck hos människor som upplever smärta: "Munnen kan vara komprimerad, läpparna dras in, med tänderna sammanbitna eller ihopmalda (- - -). Ögonen stirrar vilt som i förskräckt förvåning. Pannan är starkt kontraherad."

Mänskliga ansiktsuttryck har därefter studerats grundligt och resultaten har tillämpats i klinisk medicin för att utvärdera smärta hos individer med begränsad kapacitet att muntligt kommunicera med omgivningen.

Idag är de flesta överens om att smärta inte uteslutande upplevs av människor, utan även av andra djurarter. Flera årtionden efter att Darwin gjorde sina beskrivningar av människors smärtansikten har studier utförts av de ansiktsuttryck däggdjur uppvisar under smärta.

I klinisk veterinärmedicin är begreppet pain-face ganska nytt. Inom försöksdjursverksamheten har ansiktsuttrycken hos råttor, möss och schimpanser betraktats som ett nytt verktyg för smärtbedömning. Även hos hästar, kor och katter är pain-face som en klinisk smärtbedömningsmetod ganska ny, men metoden bryter successivt nya marker, som ett viktigt komplementärt tillvägagångssätt för att utvärdera smärta.

För grisar finns dock inga dokumenterade studier av pain-face. Just grisar utsätts för flera smärtsamma ingrepp under sina liv. Kastning och svanskupering är kända för att framkalla smärta och de utförs ofta på gris, men smärtlindrande medel är trots detta inte alltid tillräckligt för adekvat smärtlindring, och anses ofta inte ens nödvändigt överhuvudtaget. Många grisar lider även av sår och svansbettskador. Grisar används vidare som en experimentell djurmodell för human biomedicinsk forskning: ytterligare en situation där behovet av korrekt bedömning och lindring av smärta är avgörande.

Idag finns ett antal olika sätt att upptäcka och utvärdera smärta hos grisar. Metoderna innefattar olika fysiologiska, fysiska och

Lina Göransson

Lina Göransson är veterinär och hennes examensarbete "Porcine pain face - identifying visible characteristics of pain in pigs", utsågs till 2016 års bästa examensarbete från veterinärprogrammet på SLU inom produktionsdjursområdet av husdjurssektionen i Sveriges Veterinärmedicinska sällskap. I dag arbetar hon som distriktsveterinär i Falköping. Lina Göranssons examensarbete kan läsas i sin helhet på: www.stud.epsilon.slu.se Sök på titeln!

beteendemässiga parametrar. Problemet är att dessa parametrar oftast hör ihop med akut smärta och kan dessutom variera beroende på orsak och plats för smärtan. Många bönder och veterinärer är överens om att det kan vara svårt att bedöma graden av smärta hos grisar, vilket tyvärr bidrar till bristande smärtlindring. Som ett komplement till nuvarande smärtbedömningsverktyg skulle en metod som möjliggör och underlättar identifieringen av mer subtila tecken som indikerar smärta således vara önskvärd – kanske kan en utveckling av ett smärtansikte för grisar vara den metoden?

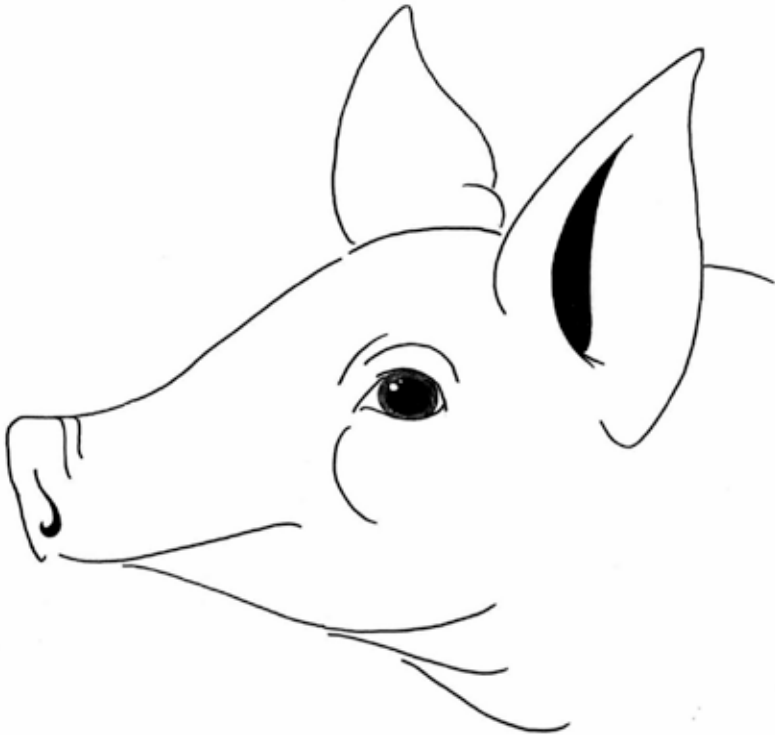
För att undersöka detta baserades studien på en motsvarande nyligen genomförd studie av pain-face hos häst. Capsaicinsalva, vilken inducerar en kortvarig och övergående brännande smärtförmimelse, applicerades på ett mindre hudområde på sex stycken grisar. Därefter filmades dessa och deras ansiktsuttryck analyserades med avseende på smärtrelaterade förändringar. Samtliga grisar fungerade som sin egen kontroll, och filmades initialt utan någon stimulus, och därefter i samband med smärtinduktion. Capsaicin applicerades på ett område på vänster respektive höger sidas bogblad, vid separata tillfällen. Grisarna filmades först med och sedan utan en observatör i rummet. Filmerna analyserades av två externa bedömare, varpå ett pain-face utformades baserat på deras fynd. Därefter gjordes en blindad bedömning av ett antal stillbilder, med avseende på förekomst eller frånvaro av dessa ansiktsuttryck. Dessutom bedömdes ett antal andra poten-

tiellt smärtrelaterade beteenden med hjälp av ett etogram. Fynden i denna studie tyder på förekomst av ett pain-face även hos gris, vilket inkluderar ett spetsigt eller vinklat utseende av området just ovanför ögonen ($P = 0,004$), sänkta och asymmetriska eller bakåt lagda öron, ett ökat antal rynkor på trynet, samt möjligen även kontraktion av viss muskulatur kring mun och längs huvudets laterala sidor. Smärtinduktionen resulterade dessutom i en signifikant minskning av den tid som grisarna höll öronen uppåt och framåt ($P = 0,02$). Förekomsten av övriga smärtrelaterade beteenden uppvisade inga signifikanta skillnader före och efter appliceringen av Capsaicin. Tecken på obehag i samband med applikationen av Capsaicin sågs endast hos enstaka grisar och blott ett fåtal gånger. Det krävs dock utökade studier för att utvärdera en optimal koncentration av Capsaicin i relation till vikt och ålder hos grisarna.

De förändringar i grisarnas ansiktsuttryck som observerades i samband med smärtinduktionen må vara subtila, men de fanns där och de kunde identifieras. Studien tyder på att också grisar uppvisar ett pain-face, som på flera sätt påminner om hur smärta uttrycks genom ansiktsuttryck hos andra djur. Grisar är stoiska djur, som uthärdar mycket och döljer sin smärta väl. Detta bör dock inte vara orsak till smärtsamma ingrepp, eller nekande av smärtstillande medel. Smärta vi inte uppfattar, går inte att förhindra eller lindra. Det är därför oerhört viktigt att veta vilka tecken vi bör leta efter, för att kunna upptäcka sådant lidande – även hos grisar. ✕

Smärtfylld gris: Bakåtlutande öron, hoptryckt tryne, vinklade ögon, spända muskler kring mun och kinder: tecken på att grisen känner smärta.

Neutral gris: Grisansikte innan den kände smärta.

HÄRLIGA HÖST

Många djur trivs bättre på hösten när sommarens tryckande värme försvunnit. Ta långa promenader ihop med hunden, lek i lövhögar, gör promenaderna roligare genom att gömma hundgodis i naturen. Vårt bästa tips, sommar som vinter, vår och så även på hösten: tillbringa så mycket tid ihop med dina djurkompisar du bara kan.

MISSFÖRSTÅDDA HUNDAR

I höst kommer Per Jensens helt nya bok "Den missförstådda hunden" ut på Natur & Kultur. Så här beskriver förlaget den: "Mycket av det man trott om hur hundar fungerar har visat sig vara helt fel. I Den missförstådda hunden får du veta hur det kommer sig att hundar inte kan dricka vatten utan att spilla över hela golvet, varför det är helt rätt att trösta dem när de har gjort sig illa och hur mopsars synsinne skiljer sig från vinhundars.

Per Jensen går igenom en rad vanliga missuppfattningar som de flesta hundägare känner igen. För var och en beskrivs forskningsrapporter som visar hur allt egentligen hänger ihop. Forskarna har använt experiment där hundarna själva berättar om sina upplevelser med hjälp av sitt beteende."

Vi ser fram emot läsning!

HERR BOHM OCH SILLEN

"Jag rekommenderar alla att läsa Cohens berättelse 'Herr Bohm och sillen' för att få en förståelse av hur människans förhållande till fisk är", sa forskaren Albin Gräns under sitt fiskseminarie i Almedalen. Köp i antikvariat eller låna på bibliotek. Olof Landström har tecknat. Väl värt spaningsarbete!

LYSSNA PÅ DJURPODDAR

Svep in dig i en varm filt och lyssna på en podcast. Det finns flera som på olika sätt handlar om djur, några av våra favoriter är: Djuröga och Katt-podden. Sök podcast+titeln och du hamnar rätt.

LÄS ÄNNU MER OM HUNDAR

Du som ännu inte hunnit läsa etolog Kerstin Malms, en av Tidningen Djurskyddets experter som svarar på läsarfrågor, nya bok "Tänk om jag kunde lyssna" vill vi varmt rekommendera den. Vi tipsar gärna också om hundpsykolog Anders Hallgrens "Etik och etologi – för ett lyckligare hundliv".

HÖR FÅGLAR PÅ RADIO

Om det blir för kyligt att lyssna på fåglar ute, gå in och hör dem på radio. Sveriges radios kanal P2 har ett fantastiskt material under vinjetten P2-fågeln. Foto, kvitter, sånglektioner – allt finns här samlat från A till Ö. En fin länksamling slussar den som vill veta ännu mer vidare till Bengt Emil Johnsons fågeldikter och nedladdningsbara mp3-filer med P2-fågeln som mobilsignal: Från bofink till storlom. www.sr.se sök P2-fågeln

REFLEXER RÄDDAR LIV

Mörka morgnar, skymningen som faller allt tidigare på eftermiddagarna – djuren måste fortfarande ut. Se till att de syns. Reflexer finns i flera varianter för hund: väst, halsband eller benstrippar. För katt finns bra självutlösande halsband, som släpper om den skulle fastna. Har du häst så se över utrustningen, reflextäcke, svansreflex och reflexband som sätts om benen är bra investeringar. Västarna på bilden kommer från Itab Outdoor.

TESTA FUNKTIONEN

Reflexer har ett bästföredatum. Lys på den i ett mörkt rum från några meters avstånd, och se hur mycket reflexfunktionen avtagit. Ordna annars nya, en investering som räddar liv! Glöm inte att köpa reflexer till dig själv också!

HUNDEN – EN SKILDNING SOM LÄMNAR SPÅR

Ni som ännu inte läst Kerstin Ekmans fantastiska bok "Hunden", från 2012, utgiven på Alberg Bonniers förlag, gör gärna det i höst. En enastående skildring om en hund, ur hundens perspektiv. Så här skriver förlaget om boken:

"Var börjar en berättelse?

Under en granrot kanske.

Ja, under en granrot. Där låg en liten grå en. Han låg hopkrupen med nosen under svansen. En hund. Men det visste han inte.

Han kunde inte minnas. Det var bara ett stort hål inuti honom, ett gnag, en hunger efter värmen och efter det starka ljumma som fyllde munnen och efter tikens bett i nackskinnets och slicken i mungipan när hon kom utifrån med främmande lukter i pälsen.

Hur hade han kommit att hamna under granen? Det mindes han inte och inte hade han kunnat berätta. Men Kerstin Ekman har berättat hans historia: enkel, stark och fångslande i varje rad."

MITT BLAND STJÄRNOR

Olof Landström har också gjort illustrationerna till "Mitt bland stjärnor" kom 2016 på Lilla Piratförlaget med dikter av Lotta Olsson.

Den marknadsförs som en barnbok, till barn mellan 3 – 6 år, men vi rekommendera

den även till betydligt äldre läsare än så. En djurskyddstidningsredaktör på 40 + tillhör absolut målgruppen och tippas att även äldre läsare får behållning av denna magiska bok.

Det finns flera ställen att köpa kilovis med solosfrö för under 100-lappen. Just den här fyrakilos-säcken för cirka 80 kronor kommer från Biltema.

GE VILDA DJUR MAT

Än så är det långt till den riktigt kalla vintern, men förbered nu om du vill hjälpa de vilda fåglarna när kölden biter till. Fina frömatrare finns i flera affärer fast det går lika bra att kasta ut maten på marken för de fåglar som gillar att gå omkring och picka. Välj en ren och skyddad plats. Ta inte saltade produkter utan osaltade solosfrön, hampfrön, talgbollar, talgblock, kokosfett, viltfågelblandning, äpplen, bär, russin, torkade ärtor, majs, osaltat margarin och osaltade jordnötter är bra. Om du serverar spannmål som havre-, vete- och kornkross måste du se till att fåglarna har ständig tillgång till vatten. Mata endast i nödfall med bröd. Det får aldrig vara möjligt!

1 HA KOLL PÅ BRUNST-PERIODERNA

Under brunsten rör sig djur mer än annars och risken att de dyker upp på vägarna ökar. Rådjuren brunstar i augusti, kronhjorten i september, älgen i september till oktober, dovhjorten i oktober till november och vildsvin mellan november och januari.

2 SÄNK HASTIGHETEN

Ser du en varningstriangel: sakta ner farten om du kommer i bil. Triangeln kan vara en varning om att enviltolycka skett, vilket i sin tur kan betyda att människor eller djur befinner sig på vägbanan.

SÅ GÖR DU VID EN VILTOLYCKA

Hösten är den tid då antalet viltolyckor på svenska vägar vanligtvis är högst. Mörkret faller tidigare, sikten blir sämre och brunstperioden infaller för flera av skogens djur – sammantaget gör detta årstiden till en vanskelig period. **Här kommer råden som hjälper dig att undvika olyckan,** och tipsen om vad du gör om olyckan ändå inträffar.

Text Lotta Silfverbrand och Katarina Hörlin

Foto iStockphoto, MostPhotos, Djurskyddet Sveriges arkiv

Källor Eftersöksjägare Per Kristoffersson och www.viltolycka.se

3 FÖRSÖK FÖRUTSE DJURENS AGERANDE

Var särskilt uppmärksam vid skymningen och i gryningen, då djuren rör sig som mest. Om ett rådjur eller en älg dyker upp på vägen kommer förmodligen andra att följa efter. Vissa djur kan tvärstanna mitt på vägen för att vända och springa tillbaka. Att förutse hur de agerar är en klar fördel för att undvika kollision.

4 RING 112 OM DU KÖR PÅ DJUR

Den som kör på en björn, varg, järv, lodjur, älg, dovhjort, kronhjort, vildsvin, mufflonfår, rådjur, utter eller örn ska alltid genast ringa 112 för att rapportera olyckan. Går det inte att stanna på olycksplatsen, stanna på närmaste parkeringsficka och ge polisen en utförlig beskrivning av var olyckan inträffat. Lämna alltid ditt telefonnummer till polisen så att eftersöksteamet kan kontakta dig.

5 RING 112 ÄVEN OM DJURET KLARAT SIG

Det är väldigt svårt att avgöra en skadas art när man sitter i en bil. En älg som klarar sig undan en sammanstötning kan bli rädd och snubbla, vilket är tillräckligt för att ett så tungt djur ska bryta ett ben. Det är alltid bättre att ringa en gång för mycket och låta polisen avgöra om eftersök bör sättas in.

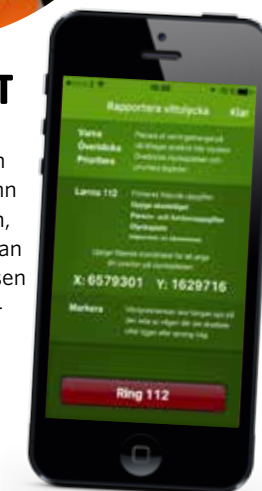
6 VAR RÄTT UTRUSTAD

Se till att du alltid har varningstriangel och viltolycksmarkeringsremsa i bilen. Remsan beställs hos Nationella Viltolycksrådet, NVR. Markera alltid olycksplatsen så att jägare med eftersökshund kan hitta platsen. Även om djuret ligger dött på platsen ska markering ske som information till andra trafikanter att olyckan är anmäld.

7 HÄNG REMSAN RÄTT

Om djuret överlevt och sprungit iväg: Häng upp markeringsremsan på den sida av vägen som det försvann efter kollisionen. Om du krockat med vildsvin, björn, varg eller lodjur: placera markeringsremsan cirka 100 meter från olycksplatsen. Informera polisen om detta. På www.viltolycka.se hittar du mer information. Ladda ned appen "Viltolycka" i din mobiltelefon.

8 EFTERSÖK ELLER AVLIVA INTE DJURET SJÄLV

Om du inte har den rätta kunskapen eller utbildningen ska du inte själv försöka avliva ett skadat djur. Ge dig inte heller på att själv utföra eftersökningen, djurets lidande kan förvärras.

SÅ SÄGER LAGEN

Vid kollision med klövvilt och rovdjur är trafikanter enligt lag skyldiga att tydligt markera ut olycksplatsen och omgående ringa polisen. Vid kollision med annat vilt har man inga egentliga skyldigheter, men bör givetvis se till att det skadade djuret blir omhändertaget och bortfört från vägbanan. Den som inte omgående anmäler en olycka kan dömas för smitning från trafikolycksplats. Vanligast är rådjursolyckor. I fjol registrerades 44 629 olyckor med rådjur, 5 874 med älg, 4 757 med vildsvin, och 5 000 olyckor med andra djur. De flesta inföll under hösten.

			BÄR BARK		MILITÄR ENHET LÄGGA PÅ EN REM	DJUR- LJUD		GER BERÖM	TIDS- BESTÄMT
			AVDRAG						
ÅGER RUM									
PLATS FÖR LADA									
→		6				SÖKER DEN I NÖD	1		
DECEM- BERTILL- STÄLL NING									
VISAS I AKTER									
BÖNA						BÄND ATT ÄTA	SÄTTS IHOP I NORGE		
→		BLAD SOM DRAR HELT KASS			GÅR PÅ MYCKET	SKADE- SPÅR	→		
HÄR BÄCKE				9		→		FÄRLIG FÖDA	
FÖRE DET SISTA	▼		ORDET		SMYCKE- STEN RESÖNE- MANG				
BÖR I SAMHÄLLE									LIGGANDE LÖPARE
→									
BLIR RÄKNADE	▼			MISSUNN- SAMHET ÄR UTPEK- ANDE					
HÄR HÄR I ÄNDAN		FRÅN TRÄD- GÅRDEN			3			MÅNGA	
		HÄR FRAM- FÖR SIG CIRKLAR			I OORD- NING	FÖRST I RÅDEN	8		
						I ADRESS GETT SIG AV			KUNGLIG
				DROPPAR ÄR MÅNG- SIDIG					
		2 GICK NED HÄDE MAN I KÅRDAN					SKINA UPP		
							KRAFTLÖS		
	EXAKT								
	VILL HA BLÖTT FÄSTE			UNDER- KÄNT	→	STRÄFF- BAR BE- STRÄFF- NING	5		
						ÄTER OLLE			

TÄVLA OCH VINN PRISER FRÅN VIVARA!

Vi lottar ut fem "mespaket" från Vivara som innehåller en fågelholk för mesar, jordnötsautomat, jordnötter och en energikaka med frön. Perfekt för att skämma bort mesarna.

GÖR SÅ HÄR:

Kryssets numrerade rutor (i nummerordning) bildar ett lösenord. SMS:a lösenordet till **72672**.
Skriv: **kryss** (mellanslag) **djur** (mellanslag) **lösenordet** samt ditt namn, fullständig adress.
(SMS-kostnad: 7 kronor.)

OBS! För att SMS-tävla behöver ditt mobilnummer registreras hos WyWallet. Det kostar inget, och du gör det bara en gång. SMS:a WW till 71798. För frågor, ring deras kundtjänst: 0771-22 50 50.

Senast **den 7 november** måste vi ha ditt svar. Lösning och vinnare presenteras i nästa nummer.

GRATTIS!

Förra numrets vinnare:

Kicki Wallner, Bergforsen, Susanna Lilja, Fjärdhundra, Heléne Stråth, Växjö, Elisabeth Gustafsson, Strängnäs, Mats Sjögren, Oskarshamn.

Rätt lösning till Djurkrysset i nummer 2, 2017:

OPERERA BORT TESTIKEL?

Min hund, en blandrashane på 4 år, föddes med en testikel. Den har inte ramlat ner. Jag är inte säker på om den sitter i ljumsken eller i magen. Måste den opereras bort?

"Orolig"

HJÄLP, GRANNENS KATT VÄSER ÅT MIG!

Min granne ber mig ibland vara kattvakt åt hennes lilla katt över en helg. Katten är kvar i sitt eget hem och jag går in några gånger varje dag för att hålla upp friskt vatten och ställa fram mat. Jag skulle väldigt gärna sätta mig ner och kela med den men vågar inte. När katten ser mig springer den in i vardagsrummet och hoppar upp och sätter sig på soffryggen. Så snart jag närmar mig väser den. Min granne säger att det bara är en vanesak för katten, så brukar den aldrig göra annars, och om jag går fram och sätter mig kommer den att vara hur gosig som helst. Men jag känner mig rädd och vill inte närma mig den. Dessutom tänker jag att katten visar väl att den inte vill ha kontakt med mig och att det bästa är att respektera det? Gör jag fel? Skulle katten behöva gosa? Den har aldrig attackerat mig, å andra sidan håller jag mig mest i köket.

"Rädd kattvän"

→ ETOLOGEN

SVAR: Din tolkning av kattens beteende och tanke om att respektera detta är helt rätt. Katten uppvisar osäkerhet genom att springa iväg och ta sig högt upp. En attack är oftast en sista utväg och ett tecken på att katten pressats för långt vilket vi vill undvika. Katter finner trygghet i kända miljöer och att inkräkta på denna kommer skapa stress och oro hos katten. Många katter gillar att gosa, men inte alla, och framförallt inte med alla människor. Katter läser av människors känslotillstånd så för en fungerande relation krävs tillit och trygghet från båda parter. Genom till exempel lek kan du bygga upp en relation med katten som kan resultera i att ni båda blir trygga nog att gosa. Börja med leksaker som inte kräver fysisk kontakt som på snöre eller att kasta "godis" för katten att jaga och fånga. Kör korta stunder och låt katten initiera närmare kontakt. ✕

Elin Hirsch
Doktor i etologi

→ VETERINÄREN

SVAR: Så kallad **kryptorkism**, eller monorkism, som i detta fall är mycket vanligt hos hund. Det har hävdats, utan att man säkert vet, att det kan öka risken för testikeltumör att testikeln är fel placerad. Dock är testikeltumörer ganska vanliga hos hund, och till skillnad från hos människa är de oerhört sällan, i stort sett aldrig, elakartade. Vissa testikeltumörer kan ställa till med problem genom att de producerar könshormoner, och en testikeltumör i buken kan vridas om och ge akuta buksmärter. Detta är dock så pass ovanligt att den generella rekommendationen inte är att operera alla kryptorkida hundar i profylaktiskt syfte.

En aspekt är att ingreppet blir betydligt större än en vanlig kastration fram för allt om testikeln ligger i buken. Det är dock inget svårt ingrepp. ✕

Torkel Falk
Veterinär och ordförande i
Djurskyddet Helsingborg

HUNDKLÄDER EFTER VÄDER!
30% RABATT PÅ ALLA HUNDJACKOR I BUTIKEN.
UPPGE KODEN
"TUROCHSKUR" I KASSAN.
GÄLLER T.O.M. 30 SEPTEMBER

WWW.HUNDMODELANDET.SE

Häst & Husdjurslabbet

Holistisk hälsa för dina djur

Håranalys

Avmaskande örter

Konsultation

hastohusdjurslabbet.se

HÄST & HUSDJURSLABBET

Hästveda 2482 • 280 23 Hästveda • Mobil 0732-132 524

Se världen i ett annat ljus
SOLARPLEXIUS

Solskyddsrutorna för din bil..

Solskydd i färdigskuren polycarbonat för din bil

Beställa / Kundtjänst: 013-87041

www.solarplexius.se

Besök oss på

- * Ingen film
- * Inget klister
- * Inga bubblor
- * Avtagbart
- * Motverkar värme
- * Enkel Montering

Montering

Pris Exempel
3-rutor

1245:-

Alla priser är inkl frakt

www.solarplexius.com

Kundtjänst 013-87041

Djurskyddsproblem vid vallning

2008 uppmärksammade Katarina Lingehag-Ekholm hur australiensiska merinofår utsattes för "mulesing": **Hud skars bort utan bedövning från bakdelen, för att hindra flugor att lägga ägg i hudveckan.**

Avslöjandet fick stor uppmärksamhet. Nu arbetar hon mot ett annat djurskyddsproblem. Läs hennes krönika om kampen för att höja skyddet för djur, som används vid vallning.

För några år sedan när jag var ledamot i styrelsen för Djurskyddet Sverige fick vi in vittnesmål om att personer sett främst får (i några fall ankor) som köpts in enbart för att träna vallhundar på. Syftet med vallhundarna var inte att de skulle arbeta med att valla på gårdar, utan enbart valla som "hobby" för att ägarna tyckte att det var kul. Vittnena berättade att de sett får som rusat så de brutit benen, blivit överhettade och svårt bitna, ankor som blivit ihjälbitna, djur som rusat ut från övningsområden och små flockar med får där samma individer användes hela dagarna, med många olika hundar. Jag och några kollegor gick igenom en del filmer av vallningsträning som fanns på bland annat Youtube och fann ett flertal där de vallade djuren jagades och stressades i strid med djurskyddslagen.

Det är mycket skonsammare för får, getter och nötkreatur att bli flyttade och hämtade med en välutbildad vallhund som håller distans, än med fyrhjuling eller drev av människor. För att bli en välutbildad vallhund i lantbruket måste hunden givetvis tränas, men när unghundarna tränas måste de hållas kontrollerade i en lina. Det finns en hel del forskning gjord på fårens upplevelse av vallning. Flera studier visar att får med erfarenhet av att bli vallade kan uppleva mycket förhöjd hjärtverksamhet och intensivt stresspåslag, bara vid åsynen av en hund med hundförare.

Vi blev förfärade över vittnesmålen och jag tog kontakt med Svenska Vallhundklubben, SvAK, och Svenska Kennelklubben, SKK, som kallade till ett möte, där även några mindre vallhundsklubbar, Fåravelsförbundet och LRF bjöds in. Till sammans med andra skrev jag ett förslag till policy som skulle skydda de vallade djuren bättre. Efter en del debatt antogs det mesta av den av alla parter på mötet. SKK hade i tidigare texter om vallning beskrivit de vallade djuren som vallningsobjekt! Ordval är viktigt och vi drev igenom en språklig förändring till "de vallade djuren".

Polycyn spreds till utövarna och det känns positivt att den diskuteras och lyfter vikten av större hänsyn till de vallade djuren. Men vi blev djupt besvikna när ordförande i SvAK på ett årsmöte uppmanade medlemmarna att vara försiktiga med att fotografera och filma vallningsträning och att inte lägga ut på sidor tillgängliga för allmänheten. Våren 2017 skickades ett brev undertecknat av erfarna veterinärer och etologer med en uppmaning till SKK och SvAK att fortsätta att sprida vallningspolycyn och uppmana utövarna att alltid, dels filma tränings- och tävlingspass, dels meddela tid och geografisk plats för kommande träningsstillfällen till Länsstyrelsen i regionen. Detta gör att djurskyddsinspektörerna har en chans att besöka träningen. Vi lyfte att ridsporten inför kameraövervakning vid alltför många träningar och tävlingar.

SKK lämnade tyvärr ett formellt svar som kan tolkas på flera sätt. Vi har haft kontakt med SLU i Uppsala som kommer att föreslå studenter att göra examensarbete om de vallade djurens situation. Vi har även föreslagit SvAK att få göra en ny svensk studie där stress hos de vallade djuren mäts under olika vallningsmoment.

Det känns viktigt att vi människor inte stressar något djurslag, bara för människans nöje.

"Syftet med vallhundarna var inte att de skulle arbeta med att valla på gårdar, utan enbart valla som "hobby" för att ägarna tycker det är kul."

Katarina Lingehag-Ekholm

Startade tillsammans med professor Bo Algers den svenska grenen av Compassion in world farming, CIWF, som fokuserar på djurskyddet för lantbrukets djur. I dag är Katarina ordförande i CIWF Sverige. Hon har tidigare suttit i Djurskyddet Sveriges styrelse och arbetat inom flera djurskyddsorganisationer. Katarina bor i Skåne med sin make och flera gutfår. Här med Felix och Ullvira.

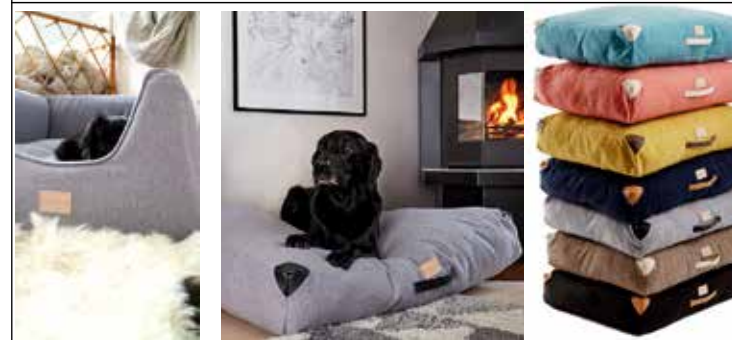
Bästa hundtillbehören

Non-stop
dogwear.se

Non-stop
dogwear.se

Micke P. 070-758 80 50 micke@non-stopdogwear.se

Alla djurskyddets läsare får 20% rabatt på ett köp i vår webbshop. Ange kod: djurskyddet20

Vi gillar design och vi gillar hundar. Shiro & Malou är varumärket som förenar de två. Vi erbjuder bäddar och andra tillbehör.

www.shiromalou.com

Må bra med laser

Medicinsk laser för behandling av smärta och inflammation

Kontakta oss för medicinska laserutrustningar **Irradia**
Tel. 08-767 27 00 info@irradia.se www.irradia.se Specialisten på lasermedicin

Respekt Empati Djur Etik

Djurskyddet Sveriges värdegrundsmaterial

- Djurinriktade värdegrundsövningar för barn i förskolan och skolan.
- Utvecklar barns empati och förståelse för andra individer.
- Vetenskapligt säkerställd effekt.
- Övningarna är anpassade till läroplanen.

Ladda ner övningarna kostnadsfritt på www.rede.se

Visa att du är en djurskyddare!

Beställ våra fina profilprodukter för att visa att du stödjer vårt arbete för djuren. Just nu har vi fyllt på lagret med nya t-shirtar och tygpåsar. Förutom detta finns bland annat babybodys, muggar och knappar.

Beställ produkterna på vår hemsida: www.djurskyddet.se/profilprodukter

Handla via sponsorhuset.se och stöd Djurskyddet

När du handlar via Sponsorhuset går en del av ditt köp till Djurskyddet Sverige, utan att det kostar något extra för dig som handlar. Sponsorhuset har samlat över 500 kända nätbutiker, till exempel Arken Zoo, Bokus, CDON, Ellos och Zalando. Du som handlar får också rabatt vid varje köp. Pengarna som du samlar ihop i form av rabatter kan du välja att dela mellan dig själv och oss - eller om du vill bidra lite extra - ge hela rabatten till oss. Läs mer om hur det fungerar på www.sponsorhuset.se/djurskyddetsverige

Djurskyddet Sverige är godkända som 90-kontoinnehavare av Svensk Insamlingskontroll. Ett så kallat 90-konto är ett insamlingskonto som har utfärdats av Svensk Insamlingskontroll som sedan kontrollerar hela organisationens verksamhet och ekonomi för att du som givare ska känna trygghet att din gåva används rätt. Vårt 90-konto: 90 01 06-6

Klipp av talongen här, lägg i kuvert och skicka kostnadsfritt till vår svarspostadress.

Fyll i talongen och posta den till Djurskyddet Sverige!

Ja, jag är intresserad av att stödja Djurskyddet Sveriges arbete. Skicka mig information om:

- ☐ Bli medlem
- ☐ Bli Djurvän (100 kr/mån)
- ☐ Ge en gåva
- ☐ Minnesgåva
- ☐ Högtidsgåva
- ☐ Testamentering

☐ Jag är redan medlem men har ny adress.
(Fyll i både din nya och gamla adress, samt medlemsnummer)

☐ Jag är redan medlem men lämnar gärna mitt telefonnummer och/eller e-post så att ni kan nå mig på flera sätt.
(Glöm inte fylla i ditt namn och medlemsnummer)

Det går också bra att mejla info@djurskyddet.se för att meddela din nya adress.

Kontakta vår medlemsservice

Har du frågor om ditt medlemskap, vill beställa informationsmaterial eller meddela att du har ny adress?

Välkommen att kontakta Djurskyddet Sveriges medlemsservice på **08-673 35 11**. Telefontiderna är mån – tors 9–15, fre 9–14.

Du kan också mejla till info@djurskyddet.se.

Brev skickas till:
Djurskyddet Sverige
Hammarby Fabriksväg 25
120 30 Stockholm

Stöd oss med ett swish!

Djurskyddet Sveriges arbete för djuren är helt beroende av gåvor från allmänheten. Stöd vårt arbete genom att swisha en gåva. Alla gåvor, stora som små, är viktiga. Tack!

Vårt Swish-nummer: 9001066

Djurskyddet Sverige där du bor!

Djurskyddet Sverige är ett riksförbund med 47 lokalföreningar över hela landet.

BLEKINGE LÄN

Djurskyddet Karlshamn
Telefon: 0735-08 71 07
djurskyddet@karlshamn.se

Djurskyddet Ronneby
djurskyddet.ronneby@hotmail.com

DALARNAS LÄN

Djurskyddet Dalarna (Rättvik)
Telefon: 0736-73 77 01
dalarna@djurskyddet.se

GÄVLEBORGS LÄN

Djurskyddet Bill & Bull Söderhamn
Telefon: 0764-10 01 01
info@djurskyddetbilllochbull.se

Djurskyddet Bollnäs-Ovanåker
Telefon: 0703-02 80 06
djurskydd_bollnas@hotmail.com

Djurskyddet Skygga Katten Enånger
Telefon: 0709-21 95 00
l.trempenau@telia.com

HALLANDS LÄN

Djurskyddet Norra Halland (Kungsbacka)
Telefon: 0708-77 64 70
info@djurskyddetnorrahalland.se

Djurskyddet Kattfotens Katthem i Halmstad
Telefon: 0701-55 80 08
kattfoten@kattfoten.se

Halmstadortens Djurskyddsförening
Telefon: 0346-530 68
tomas.erge@telia.com

JÄMTLANDS LÄN

Djurskyddet Jämtlands Län (Östersund)
Telefon: 0706-39 37 55
annica.moreskogh@telia.com

JÖNKÖPINGS LÄN

Djurskyddet Eksjö
Telefon: 0702-52 82 88
cats@djurskyddet-eksjo.se

KALMAR LÄN

Djurskyddet Kalmar
Telefon: 0480-41 11 00
kalmar@djurskyddet.se

Djurskyddet Oskarshamn
Telefon: 0491-188 15
oskarshamn@djurskyddet.se

Djurskyddet Västervik
Telefon: 0704-530 518
djurskyddetvastervik@gmail.com

KRONOBERGS LÄN

Djurskyddet Kronoberg (Växjö)
info@djurskyddetkronoberg.se

Djurskyddet Sigfrid (Växjö)
Telefon: 0760-22 05 04
sigfrid@djurskyddet.se

NORRBOTTENS LÄN

Djurskyddet Norrbotten (Luleå)
Telefon: 0730-32 21 82
jenny.lindback@hotmail.com

SKÅNE LÄN

Djurskyddet Helsingborg
Telefon: 0705-47 00 68
helsingborg@djurskyddet.se

Djurskyddet Kullabygden (Höganäs)
Telefon: 0702-46 80 42
kullabygden@djurskyddet.se

Djurskyddet Landskrona
Telefon: 0738-04 96 44
djurskyddetlandskrona@hotmail.com

Djurskyddet Snapphanen
Telefon: 0708-11 28 16
nordostskane@djurskyddet.se

Djurskyddet Ängelholm-Bjäre
Telefon: 0761-40 49 00
angelholm-bjare@djurskyddet.se

STOCKHOLMS LÄN

Djurskyddet DOSO
Telefon: 08-87 94 17 / 073-679 18 44

Djurvännernas förening i Stockholm
Telefon: 08-755 68 46
ordf@djurvannernastockholm.se

Djurskyddet Kattvärdet Haninge
Telefon: 08-776 16 80
info@kattvarnet.nu

SÖDERMANLANDS LÄN

Djurskyddet Mariefred
Telefon: 0707-77 19 54
susanne.queckfeldt@gmail.com

Djurskyddet Nyköping
Telefon: 0155-21 76 32
katthemmet@finntorpskatthem.se

Djurskyddet Strängnäs
Telefon: 0708-80 54 42
strangnas@djurskyddet.se

VÄRMLANDS LÄN

Djurskyddet Filipstad
Telefon: 0725-49 38 69
filipstad@djurskyddet.se

Djurskyddet Karlstad
Telefon: 054-53 47 06
kontakt@djurskyddetkarlstad.se

Djurskyddet Kristinehamn
Telefon: 0550-151 55
kristinehamn@djurskyddet.se

Djurskyddet Säffle-Åmål
saffle-amal@djurskyddet.se

Djurskyddet Sunne
Telefon: 0725-30 73 77
sunne@djurskyddet.se

Djurskyddet Westra Wermland (Arvika)
Telefon: 0722-33 38 10, 0722-33 38 20
westrawermland@djurskyddet.se

VÄSTERBOTTENS LÄN

Djurskyddet Skellefteå
Telefon: 0702-70 03 92
djurskyddetskelleftea@gmail.com

Djurskyddet Västerbotten (Umeå)
Telefon: 090-14 21 11
info@djurskyddetvasterbotten.se

Djurskyddet Åsele Katthem Kurriyan
Telefon: 0941-109 87 / 070-218 09 41
aselekurriyan@hotmail.com

VÄSTERNORRLANDS LÄN

Djurskyddet Härnösand
Telefon: 0611-128 17
m_elmroth@hotmail.com

Djurskyddet Katthjälpen Sundsvall
Telefon: 0707-32 02 40
info@katthjalpen.com

Djurskyddet Sundsvall
Telefon: 060-56 78 50
djurskydds@hotmail.com

Djurskyddet Ådalen (Sollefteå)
Telefon: 0620-242 67 / 073-063 23 45
djurskyddetadalen@hotmail.com

Djurskyddet Örnsköldsvik
Telefon: 0660-25 02 77
oviks_djurskydd@hotmail.com

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Djurskyddet Bohuslän
Telefon: 0761-17 77 81
info@djurskyddetbohuslan.se

Djurskyddet Skaraborg (Töreboda)
Telefon: 0739-24 26 72
skaraborg@djurskyddet.se

Djurskyddet Uddevalla
Telefon: 0522-51 17 08

ÖSTERGÖTLANDS LÄN

Djurskyddet Fiahemmet i Norrköping
Telefon: 011-31 14 99
fiahemmet@hotmail.com

Djurskyddet Mjölby
Telefon: 0142-36 11 02
djurskyddetmjolby@gmail.com

Intresserad av att starta en förening där du bor?

Läs mer på Djurskyddets hemsida: www.djurskyddet.se/engagera-dig/starta-ny-forening

Eller kontakta Djurskyddets kansli: info@djurskyddet.se
08-673 35 11

Gunnela Ståhle
styrelseledamot i Djurskyddet Sverige

SISTA ORDET

Klarar Jordbruksverket sina dubbla roller?

Det har uppstått en engagerad debatt kring Jordbruksverkets förslag att sänka avvänjningsåldern för smågrisar i reviderade djurskyddsföreskrifter. Stark kritik har framförts mot bristande vetenskapligt underlag och att verket i all hast har drivit igenom ändrade föreskrifter. Att inte invänta regeringens beslut att inrätta ett vetenskapligt råd måste ifrågasättas. Jordbruksverket har också haft väldigt bråttom med att skicka förslaget till EU för notifiering.

Det är tydligt att verket helt kört över huvuddelen av sina remissinstanser. När landsbygdsministern Sven-Erikucht fick frågan av Sofia Arkelsten (M) om samråd med Djurskyddet och andra organisationer, intygade ministern att han var övertygad om att samråd skett enligt vedertagna regler. Visst har Jordbruksverket en lång lista över remissinstanser (konsumentorganisationer saknas), men att ge en månad för att besvara remissen är respektlöst. Jordbruksverket har även kört över en majoritet av remissinstanserna. Samtliga djurskyddsorganisationer, Veterinärförbundet, Livsmedelsverket, alla länsstyrelser utom två, djurskyddsinspektörernas förening och Vi Konsumenter har avstyrkt förslaget.

När Sven-Erikucht svarar på Jens Holms (V) fråga om Jordbruksverkets agerande, svarar Bucht att han har förtroende för Jordbruksverket och att verkets förslag är bra. Som ett brev på posten, kommer resonemanget om ministerstyrelse. Landsbygdsministern har väl ingen aning om att Jordbruksverket kört över huvuddelen av remissinstanserna. Det finns problem med den svenska förvaltningsmodellen. Fristående myndigheter innebär ansvar. Som medborgare känner jag oro. Myndigheter måste hantera sitt samråd med omvärlden och intressenter på ett trovärdigt sätt. Det har inte gjorts i fallet med reviderade djurskyddsföreskrifter. Klarar Jordbruksverket sina dubbla roller? Hur blir det med verkets samrådsorgan och dialoggrupper? ✖

Det här är Djurskyddet Sverige

■ **Djurskyddet Sverige** är med sina cirka 10 000 medlemmar och 47 anslutna lokalföreningar en av Sveriges största djurskyddsorganisationer. Vi har arbetat i över 100 år för att hjälpa djuren.

■ **Vår vision** är ett samhälle där människor visar respekt och medkänsla för alla djur. Alla djur ska ha rätt att utföra sina naturliga beteenden och skyddas från lidande. När djur avlivas eller slaktas ska det ske på ett smärtfritt sätt.

■ **Vi opinionsbildar och** påverkar politiker för att förbättra djurskyddslagstiftningen. Vi finns representerade i olika arbetsgrupper och kommittéer samt är remissinstans åt departement och myndigheter.

■ **Våra lokala föreningar** arbetar bland annat med att ta hand om djur som har blivit hemlösa och vanvårdade.

■ **Internationellt arbetar vi** genom Nordiska Djurskyddsrådet, Eurogroup for Animals och World Animal Protection.

■ **Vårt arbete finansieras** av medlemsavgifter, arv och gåvor. Organisationen har 90-konto, verksamheten kontrolleras därmed av Svensk Insamlingskontroll.

PLUSGIRO: 90 01 06-6

BANKGIRO: 900-1066

GENERALSEKRETERARE
Åsa Hagelstedt

ORGANISATIONSSEKRETERARE & MEDLEMSERVICE
Majk Michaelsdotter

SAKKUNNIG
Emma Brunberg

INFORMATÖR & INSAMLINGSANSVARIG
Sara Frick

EKONOMI
Irmeli Tarma

REDE
Helena Risinger & Jeanette Polsäter

UTSKICK & ADMINISTRATION
Martine Everett

RECEPTION
Jeanette Polsäter

PRAKTIKANT
Emma Broberg

FÖRBUNDSORDFÖRANDE
Linda Maria Vonstad

STYRELSELEDAMÖTER
Catarina Niklasson Schöön,
Kerstin Linde, Gunnela Ståhle, Hannah Kendrup,
Linnea Stålhandske, Owe Sandström, Sofia Arkelsten,
Stina Näsström

JAKTHUND
SJUAN

SLÄDHUND
DELTA

BRUKSHUND
RASKABO DIRFA

NÄSTA NUMMER UTE DEN 15 DECEMBER

TEMA

Djurskyddskontrollerna

LÄS FLER NYHETER PÅ TIDNINGEN.DJURSKYDDET.SE

VAD HAR DU HAFT FÖR DIG IDAG?

Seraquin®
LÄNGE LEVE FRIHETEN!

www.bivet.nu/se

Seraquin® är ett kompletteringsfoder till hund och katt för att understödja och underhålla den normala ledfunktionen. Seraquin® tabletter innehåller Glukosamin HCl, Kondroitinsulfat och standardiserat gulkornextrakt. Seraquin® Gonex® innehåller högaktivt extrakt av den grönläppade musslan (GLME). Seraquin® och Gonex® är ett registrerat varumärke tillhörande Boehringer Ingelheim Vetmedica.

Seraquin® till hund finner du på apoteket och hos din veterinär

120 år för djurens skull!

4 juni 1897 bildades De Svenska Djurskyddsföreningarnas Centralförbund. Det var startskottet för riksförbundet Djurskyddet Sverige, som vi idag heter. Arbetet för djuren har sedan dess pågått i 120 år.

Många förbättringar för djuren har skett under dessa 120 år, framför allt vår nuvarande djurskyddslag som när den kom i slutet av 1980-talet innebar världens då bästa djurskydd. Men nu är det hög tid att lagen förbättras och vi fortsätter kämpa för djurens skull.

**Fira
120 år
med oss!**

**Swisha 120 kr till
90 01 066.**

Uppmana gärna andra att swisha och
använd **#120årfördjuren**

**Tack för att du är med och gör
skillnad för djuren!**

